



คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

รายงานการประชุม

คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ (กพยช.)

ครั้งที่ ๒/๒๕๖๐

วันจันทร์ที่ ๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๐ เวลา ๑๓.๓๐ น.

ณ ห้องประชุมคณะรัฐมนตรี ชั้น ๒ อาคารสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล

ผู้มาประชุม

- | | |
|--|------------------|
| ๑. นายวิชณุ เครืองาม
รองนายกรัฐมนตรี | ประธานกรรมการ |
| ๒. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
นายสุวัจน์ ตันยวรรณ | รองประธานกรรมการ |
| ๓. ปลัดกระทรวงยุติธรรม
นายธวัชชัย ไทยเขียว
รองปลัดกระทรวงยุติธรรม รักษาการแทนปลัดกระทรวงยุติธรรม | กรรมการ |
| ๔. ปลัดกระทรวงมหาดไทย
นายโสภณ สุวรรณรัตน์ (ผู้แทน)
รองผู้ว่าราชการจังหวัดสตูล รักษาการในตำแหน่งที่ปรึกษาด้านกฎหมาย
สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย | กรรมการ |
| ๕. ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
นางสาววิไลลักษณ์ ชูวิวัฒน์กุล | กรรมการ |
| ๖. อัยการสูงสุด
นายเดชอุดม วีระวานิช (ผู้แทน)
อธิบดีอัยการ สำนักงานนโยบาย ยุทธศาสตร์และงบประมาณ | กรรมการ |
| ๗. เจ้ากรมพระธรรมนูญ
พลโท กฤษณะ บวรรัตนรักษ์ (ผู้แทน)
รองเจ้ากรมพระธรรมนูญ | กรรมการ |
| ๘. ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
พลตำรวจเอก รุ่งโรจน์ แสงคร้าม (ผู้แทน)
รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ (งานกฎหมายและสอบสวน) | กรรมการ |
| ๙. เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา
นายวรรณชัย บุญบำรุง (ผู้แทน)
รองเลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา | กรรมการ |

๑๐. เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
นายสรรเสริญ พลเจียก กรรมการ
๑๑. เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
นายวิทยา นิตติธรรม กรรมการ
ผู้อำนวยการกองกฎหมาย
๑๒. เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
นายมานะ ศิริพิทยาวัฒน์ กรรมการ
ผู้อำนวยการกองกฎหมาย
๑๓. เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
นางชุตินาฏ วงศ์สุบรรณ (ผู้แทน) กรรมการ
รองเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๑๔. เลขาธิการคณะรัฐมนตรี กรรมการ
นายธีระพงษ์ วงศ์ศิวัณาส
๑๕. เลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง กรรมการ
นายสุรพันธ์ บุรานนท์
รองเลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง รักษาราชการแทน
เลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง
๑๖. เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม กรรมการ
นายชาญณรงค์ ปราณจิตต์
ผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ประจำสำนักประธานศาลฎีกา
๑๗. เลขาธิการเนติบัณฑิตยสภา กรรมการ
หม่อมราชวงศ์ ประเดิมสวัสดิ์ สวัสดิวัตน์ (ผู้แทน)
ผู้อำนวยการกองบริการ
๑๘. นายกสภานายความ กรรมการ
ว่าที่ร้อยตรี ถวัลย์ รุยาพร
๑๙. ผู้แทนกระทรวงยุติธรรม กรรมการ
นายธวัชชัย ไทยเขียว
รองปลัดกระทรวงยุติธรรม
๒๐. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน กรรมการ
นางสาวศมนรัตน์ จันทร์จำลอง
ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมจริยธรรม
๒๑. ผู้แทนสำนักงานงบประมาณ กรรมการ
นางวิดา โชติรัตนศิริ
ที่ปรึกษาสำนักงานงบประมาณ
๒๒. ผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมาย กรรมการ
ศาสตราจารย์ อุดม รัฐอมฤต
๒๓. คณบดีคณะนิติศาสตร์หรือเทียบเท่า สถาบันการศึกษาของรัฐ กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์พรชัย วิสุทธิศักดิ์
คณบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

/๒๔. ผู้อำนวยการ ...

๒๔. คณบดีคณะนิติศาสตร์หรือเทียบเท่า สถาบันการศึกษาของเอกชน กรรมการ
รองศาสตราจารย์พรชัย สุนทรพันธุ์
คณบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
๒๕. ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม เลขานุการ
นายวัลลภ นาคบัว
๒๖. รองผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม ผู้ช่วยเลขานุการ
นางศิวากร คุรุตนเวช
๒๗. รองผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม ผู้ช่วยเลขานุการ
นางสาวนันท์ศรี เทพชลไชย

ผู้ไม่มาประชุม

๑. ปลัดกระทรวงการคลัง ตติราชการ
๒. ผู้ทรงคุณวุฒิด้านกระบวนการยุติธรรม ตติราชการ
ศาสตราจารย์ สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล

ผู้เข้าร่วมประชุม

- | | |
|------------------------------------|---------------------------------------|
| ๑. พันตำรวจเอก เฟลิม กลิ่นพยอม | สำนักงานรองนายกรัฐมนตรี |
| ๒. ร้อยตำรวจเอก ชัยณรงค์ บุรณศรี | สำนักงานรองนายกรัฐมนตรี |
| ๓. นายศิวัช ไทยราช | สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี |
| ๔. นายถาวร พรหมมีชัย | สำนักงานรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม |
| ๕. นางสาวอุมาวรรณ วิเศษสินธุ์ | สำนักงานรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม |
| ๖. พลตำรวจโท สุรพล พินิจชอบ | สำนักงานตำรวจแห่งชาติ |
| ๗. พลตำรวจตรี วัลลภ ประทุมเมือง | สำนักงานตำรวจแห่งชาติ |
| ๘. พันตำรวจเอก ฐาญญู จันทร์ถาวร | สำนักงานตำรวจแห่งชาติ |
| ๙. พันตำรวจเอก สมกิต พุ่มศรี | สำนักงานตำรวจแห่งชาติ |
| ๑๐. พันตำรวจโท ชินวัฒน์ ศรีสวัสดิ์ | สำนักงานตำรวจแห่งชาติ |
| ๑๑. นายถวิล โอทอง | กระทรวงมหาดไทย |
| ๑๒. นายพนม แฝงฤทธิ์ | สำนักงานประมาณ |
| ๑๓. นายประสาร มหาสิทธิ์กุล | กรมคุมประพฤติ |
| ๑๔. นายภราดร บุญจันทร์คง | กรมคุมประพฤติ |
| ๑๕. นายบำนาญ สุวรรณรักษ์ | สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ |
| ๑๖. นางสาววิลาวัลย์ ตาน้อย | สำนักงาน ก.พ.ร. |
| ๑๗. นางสาวพรรณพิไล ไอยวรรณ | สำนักงาน ป.ป.ส. |
| ๑๘. นายชาติรี จันท์เพ็ญ | สำนักงานกิจการยุติธรรม |
| ๑๙. นางนรินทร์ทิพย์ ศิริวานิชย์ | สำนักงานกิจการยุติธรรม |
| ๒๐. นางอุษา จันทลอย บุญเปี่ยม | สำนักงานกิจการยุติธรรม |
| ๒๑. นายธนพล ชื่นอารมณ | สำนักงานกิจการยุติธรรม |
| ๒๒. นายสายชล ยิ่งรอด | สำนักงานกิจการยุติธรรม |
| ๒๓. นายไชยสุวัฒน์ ฤงเงิน | สำนักงานกิจการยุติธรรม |

๒๔. พันตำรวจตรี ชวนันต์ เจนการ	สำนักงานกิจการยุติธรรม
๒๕. นางสาวทิมา ทองศรีจันทร์	สำนักงานกิจการยุติธรรม
๒๖. นายอดิศักดิ์ จันทร์วิรัช	สำนักงานกิจการยุติธรรม
๒๗. นางประชุมภร นนท์ธีระสวัสดิ์	สำนักงานกิจการยุติธรรม
๒๘. นางสาวปริญานุช สันติวงษ์	สำนักงานกิจการยุติธรรม
๒๙. นางสาวศุภกานดา สุขศรีวงษ์	สำนักงานกิจการยุติธรรม
๓๐. นางสุพิชฌาย์ ญานวรสิทธิ์เดช นุชทัต	สำนักงานกิจการยุติธรรม
๓๑. นางสาวมยุรา สุขทรัพย์	สำนักงานกิจการยุติธรรม
๓๒. นางสาวสุพรรณิกา จันทร์จิราวัฒน์	สำนักงานกิจการยุติธรรม
๓๓. นางสาวกมลชนก ดุริยประกิจ	สำนักงานกิจการยุติธรรม
๓๔. นางสาวรวิธร ฐานัสสกุล	สำนักงานกิจการยุติธรรม
๓๕. นายภิศเดช พุกจินดา	สำนักงานกิจการยุติธรรม
๓๖. นางสาวเมธิตา อังศุเมธ	สำนักงานกิจการยุติธรรม
๓๗. นางสาวจุฑารัตน์ พรพทุทศรี	สำนักงานกิจการยุติธรรม

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๓๐ น.

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

ฝ่ายเลขานุการได้แจ้งต่อที่ประชุมว่า ตามที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ให้แต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใน กพยช. จำนวน ๓ คน ประกอบด้วย

๑. นายกิตติพงษ์ กิตยารักษ์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านบริหารงานยุติธรรมระหว่างประเทศ
๒. ศาสตราจารย์สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านกระบวนการยุติธรรม
๓. ศาสตราจารย์อุดม รัฐอมฤต กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมาย

เนื่องจากคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ อนุมัติให้นายกิตติพงษ์ กิตยารักษ์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิด้านบริหารงานยุติธรรมระหว่างประเทศ บรรจุกลับเข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนสามัญ ตำแหน่งที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีฝ่ายข้าราชการประจำ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี สำนักนายกรัฐมนตรี ซึ่งส่งผลให้ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามพระราชบัญญัติพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๘ (๔) คือ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิต้องไม่เป็นข้าราชการซึ่งมีตำแหน่งหรือเงินเดือนประจำ เว้นแต่เป็นข้าราชการ หรือพนักงานผู้ดำรงตำแหน่งอาจารย์ในมหาวิทยาลัยของรัฐ จึงทำให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใน กพยช. ว่างลง ๑ ตำแหน่ง

ขณะนี้ ฝ่ายเลขานุการอยู่ระหว่างการเสนอรายงานผู้ทรงคุณวุฒิต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมพิจารณาเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิใน กพยช. เพิ่มเติม

มติที่ประชุม รับทราบ

/ระเบียบวาระ...

ระเบียบวาระที่ ๒ เรื่องรับรองรายงานการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันศุกร์ที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

ฝ่ายเลขานุการได้แจ้งต่อที่ประชุมว่า รายงานการประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันศุกร์ที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ที่ฝ่ายเลขานุการได้จัดส่งไปยังคณะกรรมการฯ เมื่อวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ผู้แทนสำนักงบประมาณ (นางวิดา โชติรัตน์ศิริ) ขอแก้ไขถ้อยคำในรายงานการประชุม หน้า ๒๐ ข้อ ๒ เป็น “ผู้แทนสำนักงบประมาณ ได้มีข้อสังเกตว่าเนื่องจากการดำเนินการตามแผนระดมเงินทุนดังกล่าวจะเป็นภาระงบประมาณจำนวนมากและมีระยะเวลานานถึง ๒๐ ปี กระทรวงยุติธรรมจึงควรดำเนินโครงการโดยเสนอตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่กำหนดแผนการดำเนินงานออกเป็นระยะๆ (Phasing) ตามความพร้อมของพื้นที่ที่จะเข้าก่อสร้างและความพร้อมในด้านต่างๆ ทั้งนี้ แผนการดำเนินงานนั้นอาจจะใช้เวลามากกว่า ๓ ปี โดยอาจเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติหลักการเพื่อให้กระทรวงยุติธรรมได้รับการจัดสรรงบประมาณสำหรับดำเนินโครงการดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง”

ในการนี้ ฝ่ายเลขานุการได้แก้ไขรายงานการประชุมตามข้อสังเกตของกรรมการเรียบร้อยแล้ว

มติที่ประชุม รับรองรายงานการประชุม

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อทราบ

๓.๑ ผลการดำเนินการตามมติที่ประชุมคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ (กพยช.)

ฝ่ายเลขานุการได้รายงานความคืบหน้าการดำเนินการตามมติ กพยช. ในคราวการประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันศุกร์ที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ โดย กพยช. มอบหมายฝ่ายเลขานุการฯ ดำเนินการ จำนวน ๔ เรื่อง ดังนี้

๑. การจัดตั้งคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมระดับจังหวัด (กพยจ.) โดยรายละเอียดจะนำเสนอในวาระเพื่อพิจารณาที่ ๔.๑

๒. การแต่งตั้งคณะอนุกรรมการปฏิรูปตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา เพื่อรองรับการดำเนินงานตามข้อเสนอของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ทั้งนี้ ประธานกรรมการได้ลงนามในคำสั่งแต่งตั้งคณะอนุกรรมการชุดดังกล่าวเรียบร้อยแล้ว เมื่อวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

๓. แผนระดมเงินทุนและแผนการก่อสร้างปรับปรุงอาคารบูรณาการกระทรวงยุติธรรม ฝ่ายเลขานุการได้แจ้งไปยังกระทรวงยุติธรรมให้ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องแล้วเมื่อวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐

๔. รายงานประจำปี พ.ศ.๒๕๕๙ คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฝ่ายเลขานุการได้เสนอรายงานประจำปีต่อคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๐ และคณะรัฐมนตรีได้มีมติรับทราบรายงานประจำปีฉบับดังกล่าวแล้วเมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๖๐

มติที่ประชุม รับทราบ

๓.๒ ความคืบหน้าการดำเนินงานตามข้อเสนอของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ฝ่ายเลขานุการได้รายงานความคืบหน้าการดำเนินงานตามข้อเสนอของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม จำนวน ๓ เรื่อง ดังนี้

/๑. การปฏิรูป...

๑. การปฏิรูปทนายความอาสา ทนายความขอแรง และที่ปรึกษากฎหมายของเด็กและเยาวชน สำนักงานกิจการยุติธรรมได้ดำเนินการจัดทำรายงานผลการดำเนินการและสรุปข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิรูปทนายความอาสา ทนายความขอแรง และที่ปรึกษากฎหมายของเด็กหรือเยาวชนในประเด็นต่างๆ พร้อมรายชื่อหน่วยงานที่ต้องดำเนินการตามข้อเสนอแนะ เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเรียบร้อยแล้ว โดยคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๐ เห็นชอบมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับข้อเสนอแนะของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศตามมาตรา ๓๑ ของรัฐธรรมนูญ (ฉบับชั่วคราว) พ.ศ.๒๕๕๗ เรื่อง การปฏิรูปทนายความอาสา ทนายความขอแรง และที่ปรึกษากฎหมายของเด็กหรือเยาวชน ในประเด็นที่เกี่ยวข้องไปพิจารณาดำเนินการ โดยให้กระทรวงยุติธรรมเป็นหน่วยงานติดตามผลการดำเนินการและรายงานผลความคืบหน้าการดำเนินการของหน่วยงานต่างๆ ให้คณะรัฐมนตรีทราบ ทุก ๖ เดือน

๒. การปฏิรูปกิจการตำรวจ สืบเนื่องจากสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศได้กำหนดให้การปฏิรูปกิจการตำรวจเป็นอีกหนึ่งเรื่องสำคัญที่ต้องดำเนินการให้เป็นรูปธรรม กฤษฎ. จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปกิจการตำรวจขึ้น เมื่อวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๕๙ เพื่อดำเนินการใน ๕ กรอบ ได้แก่ (๑) การพัฒนาระบบการสอบสวน (๒) การพัฒนาระบบงานนิติวิทยาศาสตร์ (๓) การพัฒนาอำนาจหน้าที่และภารกิจของตำรวจ (๔) การพัฒนาระบบการบริหารงานบุคคล และ (๕) การพัฒนาระบบค่าตอบแทน

ขณะนี้ การดำเนินงานของคณะกรรมการปฏิรูปกิจการตำรวจได้เสร็จสิ้นลงแล้ว และจะได้นำเสนอรายละเอียดต่อที่ประชุมในวาระเพื่อพิจารณาที่ ๔.๒

๓. การปฏิรูปประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญาโดยใช้การประเมินเป็นตัวชี้วัด สืบเนื่องจากที่ประธานกรรมการได้ลงนามในคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา เมื่อวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ คณะกรรมการชุดดังกล่าวได้มีการประชุมไปแล้วเมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๐ โดยพิจารณาประเด็นแนวทางการขับเคลื่อนการปฏิรูปตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา และร่างกรอบตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ซึ่งฝ่ายเลขานุการจะได้นำเสนอชุดตัวชี้วัดดังกล่าวเข้าสู่การพิจารณาของ กฤษฎ. ในโอกาสต่อไป

มติที่ประชุม รับทราบ

๓.๓ การติดตามการดำเนินการจัดทำกฎหมายและการดำเนินการโดยวิธีการอื่น เพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญฉบับใหม่

ฝ่ายเลขานุการได้รายงานต่อที่ประชุมว่า ตามที่รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ได้มีบัญชาให้กระทรวงยุติธรรม โดยมีสำนักงานกิจการยุติธรรม ในฐานะฝ่ายเลขานุการ ติดตามความคืบหน้าการดำเนินการจัดทำกฎหมายและการดำเนินการโดยวิธีการอื่นนอกเหนือจากการจัดทำกฎหมายของส่วนราชการในภาพรวมของประเทศ จัดการประชุมเตรียมการให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๕ เมษายน ๒๕๖๐ ณ ทำเนียบรัฐบาล เพื่อติดตามความคืบหน้าในการดำเนินการของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ซึ่งที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบแนวทางการติดตามการจัดทำกฎหมายและการดำเนินการโดยวิธีการอื่นนอกเหนือจากการจัดทำกฎหมาย ผ่านเว็บไซต์ <http://const.oja.go.th/> ในทุกวันที ๓๐ ของเดือน โดยให้หน่วยงานเริ่มรายงานผลอย่างเป็นทางการครั้งแรกในวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๐ และมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการรวบรวมการรายงานผลการดำเนินการจากส่วนราชการที่เกี่ยวข้องและรายงานไปยังรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) ภายในวันที่ ๕ ของเดือนถัดไป

/ ฝ่ายเลขานุการ...

ฝ่ายเลขานุการได้รายงานผลความคืบหน้าการดำเนินการจัดทำกฎหมายและการดำเนินการโดยวิธีการอื่นนอกเหนือจากการจัดทำกฎหมายของหน่วยงานตามบัญชีการมอบหมายหน่วยงานผู้รับผิดชอบ โดยแบ่งออกเป็น ๕ กรอบ ดังนี้

๑. กฎหมายที่ต้องจัดทำภายใน ๔ - ๘ เดือน นับจากวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ มีจำนวนกฎหมายทั้งหมด ๑๖ เรื่อง รายงานแล้วจำนวน ๑๐ เรื่อง จำนวนกฎหมายทั้งหมด ๑๑ ฉบับ จำนวนกฎหมายที่อยู่ระหว่างการจัดทำ ๑๑ ฉบับ และยังไม่ได้รายงานจำนวน ๖ เรื่อง

๒. กฎหมายที่ต้องจัดทำภายใน ๑ - ๒ ปี นับจากวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ มีจำนวนกฎหมายทั้งหมด ๖ เรื่อง รายงานแล้วจำนวน ๓ เรื่อง จำนวนกฎหมายทั้งหมด ๓ ฉบับ จำนวนกฎหมายที่อยู่ระหว่างการจัดทำ ๓ ฉบับ และยังไม่ได้รายงานจำนวน ๓ เรื่อง

๓. กฎหมายที่ต้องจัดทำโดยไม่มีกำหนดเวลา แต่ควรดำเนินการภายใน ๑ - ๒ ปี นับจากวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ มีจำนวนกฎหมายทั้งหมด ๓๗ เรื่อง รายงานแล้วจำนวน ๓๐ เรื่อง จำนวนกฎหมายทั้งหมด ๖๕ ฉบับ จำนวนกฎหมายที่มีผลบังคับใช้แล้ว ๒๔ ฉบับ จำนวนกฎหมายที่อยู่ระหว่างการจัดทำ ๔๑ ฉบับ และยังไม่ได้รายงานจำนวน ๗ เรื่อง

๔. การดำเนินการโดยวิธีการอื่นนอกเหนือจากการจัดทำกฎหมาย มีจำนวนกฎหมายทั้งหมด ๓๐ เรื่อง รายงานแล้วจำนวน ๒๗ เรื่อง และยังไม่ได้รายงานจำนวน ๓ เรื่อง

๕. มาตรการปฏิรูปประเทศ (รวมทั้งต้องจัดทำกฎหมายและการดำเนินการโดยวิธีการอื่นๆ) มีจำนวนกฎหมายทั้งหมด ๓๘ เรื่อง รายงานแล้วจำนวน ๒๖ เรื่อง และยังไม่ได้รายงานจำนวน ๑๒ เรื่อง

ทั้งนี้ กระทรวงยุติธรรมได้รายงานความคืบหน้าประจำเดือนพฤษภาคมดังกล่าวไปยังรองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) เพื่อให้ความเห็นชอบและเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเรียบร้อยแล้ว

มติที่ประชุม

รับทราบ

๓.๔ ความคืบหน้าในการดำเนินการงบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ แผนงานการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม

ฝ่ายเลขานุการได้รายงานต่อที่ประชุมว่า หน่วยงานที่เป็นองค์ประกอบใน กพยช. สามารถใช้งบประมาณในลักษณะบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์ แผนงานการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม เป็นกลไกในการของงบประมาณคู่ขนานจากงบประมาณพื้นฐานและงบประมาณในเชิงพื้นที่ได้ ซึ่งจะรายงานใน ๒ ส่วน ได้แก่

๑. การขับเคลื่อนและติดตามงบประมาณบูรณาการฯ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้มีการเบิกจ่ายงบประมาณรวมจำนวนทั้งสิ้น ๑๔๒,๑๐๘,๙๓๑ บาท ซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๒๙.๐๘ ของแผน ๒ ไตรมาส และคิดเป็นร้อยละ ๑๘.๑๑ ของแผนงานบูรณาการฯ ทั้งนี้ ได้มีการประชุมติดตามผลการดำเนินการเป็นระยะ ตลอดจนการลงพื้นที่ติดตามความคืบหน้าโครงการที่มีวงเงินงบประมาณเกิน ๕๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท ในรายพื้นที่ด้วย

๒. การจัดทำงบประมาณบูรณาการฯ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ คำของงบประมาณรายจ่าย แผนงานบูรณาการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ที่ส่งไปยังสำนักงบประมาณ ประกอบด้วย ๒๕ โครงการ (๓๕ กิจกรรม) จาก ๑๕ หน่วยงาน วงเงินทั้งสิ้น ๑,๗๔๔,๐๕๔,๒๐๐ บาท โดยเมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม ๒๕๖๐ คณะรัฐมนตรีได้มีมติ

/ให้ความเห็น ...

ให้ความเห็นชอบรายละเอียดงบประมาณฯ พร้อมข้อเสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ทั้งนี้ แผนงานบูรณาการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนาระบบการยุติธรรม มีวงเงินงบประมาณทั้งสิ้น ๘๓๗,๖๖๕,๘๐๐ บาท ประกอบด้วย ๒๐ โครงการ จาก ๑๕ หน่วยงาน โดยมีวงเงินงบประมาณเพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ๔๘,๒๑๖,๒๐๐ บาท ซึ่งคิดเป็นร้อยละ ๖.๑๑ (เปรียบเทียบกับข้อเสนอร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย พ.ศ. ๒๕๖๐ วงเงินงบประมาณ ๗๘๙,๔๔๙,๖๐๐ บาท)

มติที่ประชุม รับทราบ

๓.๕ ความคืบหน้าการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการระหว่างเดือน กุมภาพันธ์ – ปัจจุบัน

ฝ่ายเลขานุการได้รายงานต่อที่ประชุมว่า ในช่วงระหว่างเดือนกุมภาพันธ์จนถึงปัจจุบัน คณะอนุกรรมการภายใต้ กพยช. ได้มีการประชุมคณะอนุกรรมการ ทั้งสิ้น ๘ คณะ ดังนี้

๑. คณะอนุกรรมการประสานและพัฒนาระบบงานยุติธรรม มีการประชุมคณะอนุกรรมการ จำนวน ๒ ครั้ง โดยมีผลการดำเนินงานที่สำคัญ ได้แก่

๑) เห็นชอบกรอบการดำเนินงาน พ.ศ.๒๕๖๐ ๔ ด้าน ประกอบด้วย

ด้านที่ ๑ แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

ด้านที่ ๒ การป้องกันอาชญากรรม

ด้านที่ ๓ งบประมาณบูรณาการเชิงยุทธศาสตร์แผนงานบูรณาการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนาระบบการยุติธรรม

ด้านที่ ๔ การติดตามประเมินผล

๒) เห็นชอบกรอบทิศทางการจัดทำร่างแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๖๒ – ๒๕๖๕) ซึ่งรายละเอียดจะนำเสนอในวาระเพื่อพิจารณาที่ ๔.๒

๓) เห็นชอบกรอบแนวทางการป้องกันอาชญากรรม และตัวชี้วัดระดับผลผลิต ตัวชี้วัดระดับผลลัพธ์ และคำนิยาม “การกระทำผิดซ้ำ” ซึ่งรายละเอียดจะนำเสนอในวาระเพื่อทราบที่ ๓.๖

๒. คณะอนุกรรมการพัฒนากฎหมายและการบังคับใช้ มีการประชุมคณะอนุกรรมการ จำนวน ๒ ครั้ง โดยมีผลการดำเนินงานที่สำคัญ ได้แก่

๑) เห็นชอบกรอบการดำเนินการของคณะอนุกรรมการพัฒนากฎหมายและการบังคับใช้ ๔ ด้าน คือ (๑) การพัฒนากฎหมายด้านกระบวนการยุติธรรมที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ (๒) การพัฒนาประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย (๓) การเผยแพร่กฎหมายเพื่อสร้างการรับรู้และการสร้างวัฒนธรรมการเคารพกฎหมายให้แก่ประชาชน และหน่วยงานภาครัฐ และ (๔) การบูรณาการงบประมาณด้านการพัฒนากฎหมายและการบังคับใช้

๒) เห็นชอบแนวทางการดำเนินงาน ด้านที่ ๑ การพัฒนากฎหมายด้านกระบวนการยุติธรรม ให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศใน ๓ ประการ ได้แก่ (๑) หลักการของกฎหมายที่ดีตามแนวนโยบายแห่งรัฐ (๒) กลไกหรือเครื่องมือ และ (๓) กลุ่มกฎหมายที่ต้องมีการพัฒนาให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ

๓) เห็นชอบหลักการของร่างพระราชบัญญัติโนตารี พ.ศ. อย่างไรก็ตาม สภานายความมีข้อขัดข้องบางประการที่อาจส่งผลกระทบต่อสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติดังกล่าว คณะอนุกรรมการจึงมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการหารือร่วมกับสภานายความและนำเสนอต่อคณะอนุกรรมการพิจารณาโดยเร็วต่อไป

/๔) ร่างระเบียบ ...

๔) ร่างระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการขึ้นทะเบียนล่าม
ในกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. ฝ่ายเลขานุการได้หารือร่วมกับผู้บริหารกระทรวงยุติธรรมและกรมคุ้มครองสิทธิ
และเสรีภาพเพื่อพัฒนาทบทวนรูปแบบการออกกฎหมายหรือระเบียบที่เหมาะสม ทั้งนี้ เห็นสมควรให้เสนอเป็น
ร่างระเบียบกระทรวงยุติธรรมว่าด้วยการขึ้นทะเบียนล่ามในกระบวนการยุติธรรม พ.ศ.

๓. คณะอนุกรรมการพัฒนาและส่งเสริมการวิจัยในกระบวนการยุติธรรม
มีการประชุมคณะอนุกรรมการ จำนวน ๒ ครั้ง โดยมีผลการดำเนินงานที่สำคัญ ได้แก่

๑) เห็นชอบกรอบแนวคิดการกำหนดเป้าหมาย/ทิศทางการวิจัย
ด้านการพัฒนากระบวนการยุติธรรม โดยมีข้อเสนอแนะให้เพิ่มเติมใน ๒ ประเด็น คือ เรื่องการป้องกันปัญหา
อาชญากรรมและการมีส่วนร่วมในการป้องกันอาชญากรรมของประชาชน และเรื่องมาตรฐานและประเด็น
พิจารณาในเวทีการประชุมระหว่างประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม

๒) เห็นชอบให้มีผู้เชี่ยวชาญดำเนินการทบทวนเป้าหมาย/ทิศทางการ
วิจัยด้านการพัฒนากระบวนการยุติธรรม

๓) เห็นชอบแนวทางการบริหารจัดการงบประมาณการวิจัย
โดยแบ่งเป็น ๒ กรอบ คือ (๑) กรอบงบประมาณปกติ ใช้กลไกการบูรณาการงานวิจัยที่สำนักงานคณะกรรมการ
วิจัยแห่งชาติ (วช.) และสำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ
(สวทช.) เป็นเจ้าภาพหลัก โดยให้เพิ่มเติมประเด็นด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น
(๒) กรอบงบประมาณวิจัยมุ่งเป้า ให้เพิ่มเติมประเด็นด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้ชัดเจน
มากยิ่งขึ้น

๔) เห็นชอบให้นำกรอบวิจัยด้านการพัฒนากระบวนการยุติธรรม
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑ ทั้ง ๖ ด้าน มาใช้เป็นกรอบการพิจารณาจัดสรรงบประมาณ
ประจำปี ๒๕๖๒ ไปพลางก่อน

ในการนี้ ฝ่ายเลขานุการได้ให้ข้อมูลกรอบการวิจัยด้านการพัฒนา
กระบวนการยุติธรรม ๖ ด้าน ต่อที่ประชุม ดังนี้

ด้านที่ ๑ การวิจัยสำรวจความจำเป็นและความต้องการนวัตกรรมทาง
กฎหมายให้สอดคล้องและเหมาะสมกับพลวัตทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

ด้านที่ ๒ การวิจัยประสิทธิภาพของขั้นตอนและการบังคับใช้กฎหมาย
โดยศึกษาการนำกฎหมายมาใช้ในทางปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย

ด้านที่ ๓ การวิจัยพัฒนา ปรับปรุงโครงสร้าง ระบบงานและบุคลากร
ขององค์กรในกระบวนการยุติธรรม

ด้านที่ ๔ การวิจัยนวัตกรรมและนิติวิทยาศาสตร์การประยุกต์ใช้ความ
ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

ด้านที่ ๕ การวิจัยพัฒนาและส่งเสริมมาตรการกระบวนการยุติธรรม
ทางเลือกและการมีส่วนร่วมในงานยุติธรรม

ด้านที่ ๖ การวิจัยสร้างมาตรฐานและเพิ่มประสิทธิภาพในด้านกฎหมาย
และกระบวนการยุติธรรมสู่การรองรับการเป็นสมาชิกสมาคมประชาชาติอาเซียน

พร้อมทั้งขอให้ที่ประชุม กพยช. ให้ความเห็นชอบในการนำกรอบการวิจัยด้านการพัฒนากระบวนการยุติธรรม
ทั้ง ๖ ด้านข้างต้น มาใช้เป็นแนวทางในการจัดสรรงบประมาณในการวิจัยของหน่วยงานในกระบวนการ
ยุติธรรมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

/๔. คณะอนุกรรมการ ...

๔. คณะอนุกรรมการพัฒนาความรู้และส่งเสริมคุณธรรมแก่บุคลากรในงานยุติธรรม มีการประชุมคณะอนุกรรมการ จำนวน ๑ ครั้ง โดยมีผลการดำเนินงานที่สำคัญ ได้แก่ เห็นควรมีการกำหนดทิศทางและค่านิยมการบริหารทรัพยากรมนุษย์ในงานยุติธรรม (Human Resource Development in Justice) ให้มีความชัดเจน โดยนำหลักการแนวคิดต่างๆ เช่น Thailand ๔.๐ ยุติธรรม ๔.๐ SDGs มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน มาสังเคราะห์ให้เกิดกรอบแนวความคิดของการดำเนินงาน และเห็นชอบให้ดำเนินการขับเคลื่อนและติดตามประเมินผลตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ ๔ มกราคม ๒๕๖๐ และกำหนดขอบข่ายการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการให้เป็นไปตามทิศทางของการบริหารทรัพยากรมนุษย์ (HRD)

๕. คณะอนุกรรมการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม มีการประชุมคณะอนุกรรมการ จำนวน ๑ ครั้ง โดยมีผลการดำเนินงานที่สำคัญ ได้แก่

๑) เห็นชอบกรอบการดำเนินงานการจัดทำงบประมาณบูรณาการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งฝ่ายเลขานุการได้ให้ข้อมูลต่อที่ประชุมเพิ่มเติมว่า ในการจัดทำคำของงบบประมาณดังกล่าวจะเน้นการพิจารณาเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศในกระบวนการยุติธรรมกับงานของกระทรวง ควรจะนำเข้าไปอยู่ในแผนบูรณาการด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม และสำหรับงบประมาณการควรจะมีเป้าหมายแนวทาง และตัวชี้วัดโดยเฉพาะในด้านเทคโนโลยีที่ชัดเจนและสอดคล้องกัน เพื่อให้การดำเนินงานสามารถดำเนินไปพร้อมกันอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ หากเป็นโครงการที่มีงบประมาณเกิน ๑๐๐ ล้านบาท จะต้องผ่านการพิจารณาจากกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมก่อน

๒) เห็นชอบให้สำนักข่าวกรองแห่งชาติเข้าร่วมเครือข่าย DXC

๓) ปรับปรุงองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่

๓.๑) เพิ่มผู้แทนศูนย์เทคโนโลยี อิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ เป็นอนุกรรมการ

๓.๒) ปรับปรุงองค์ประกอบของฝ่ายเลขานุการ

๓.๓) ปรับแก้ไขข้อความ

๑. ผู้แทนกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม

๒. ผู้ทรงคุณวุฒิด้านเทคโนโลยีสารสนเทศซึ่งประธาน

อนุกรรมการให้ความเห็นชอบ จำนวน ๒ คน

๔) เพิ่มเติมข้อความในอำนาจหน้าที่ ดังนี้ “ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับนโยบายและแนวทางการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม มาตรฐานที่เกี่ยวข้องและการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการบริหารงานเพื่อรองรับนโยบายเศรษฐกิจดิจิทัลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ”

๖. คณะอนุกรรมการพัฒนานโยบายและประสานงานกระบวนการยุติธรรม จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีการประชุมคณะอนุกรรมการ จำนวน ๑ ครั้ง โดยมีผลการดำเนินงานที่สำคัญ ได้แก่ การพิจารณาปรับปรุงกฎหมายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้มาตรา ๒๑ ของพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร พ.ศ.๒๕๕๑ โดยปลัดกระทรวงกลาโหมได้หารือร่วมกับปลัดกระทรวงยุติธรรมแล้วจะไม่นำเสนอประเด็นดังกล่าวผ่านกลไกของคณะอนุกรรมการชุดนี้ เนื่องจากเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับภารกิจงานด้านความมั่นคง

๗. คณะอนุกรรมการปฏิรูปกิจการตำรวจ มีการประชุมคณะอนุกรรมการ จำนวน ๓ ครั้ง โดยฝ่ายเลขานุการจะนำเสนอผลการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการปฏิรูปกิจการตำรวจในวาระเพื่อพิจารณาที่ ๔.๓

๘. คณะอนุกรรมการปฏิรูปตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา มีการประชุมคณะอนุกรรมการ จำนวน ๑ ครั้ง โดยพิจารณาประเด็นแนวทางการขับเคลื่อนการปฏิรูปตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา และร่างกรอบตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ซึ่งฝ่ายเลขานุการจะได้นำเสนอรายละเอียดต่อ กพยช. ในการประชุมครั้งต่อไป

ประเด็นอภิปราย

ที่ประชุมได้มีประเด็นอภิปราย ดังนี้

๑. ศาสตราจารย์อุดม รัฐอมฤต ผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมาย ได้สอบถามความคืบหน้าการดำเนินการของกรอบวิจัยด้านการพัฒนากระบวนการยุติธรรม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑ ทั้ง ๖ ด้าน ซึ่งฝ่ายเลขานุการได้ให้ข้อมูลต่อที่ประชุมว่า คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบกรอบการวิจัยดังกล่าวแล้ว และหน่วยงานต่างๆ จะนำกรอบการวิจัยเป็นแนวทางในการจัดทำคำขอของงบประมาณด้านการวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติกำหนด ส่วนความคืบหน้าการดำเนินการของปีงบประมาณ ๒๕๖๐ ที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณแล้วนั้นอยู่ระหว่างการจัดทำโครงการวิจัย ทั้งการจัดจ้างที่ปรึกษาเพื่อดำเนินโครงการ และหากเป็นโครงการวิจัยที่หน่วยงานดำเนินการวิจัยด้วยตนเอง จะอยู่ระหว่างขั้นตอนการออกแบบสอบถามเพื่อจัดเก็บข้อมูล ทั้งนี้ ฝ่ายเลขานุการจะได้รายงานผลการดำเนินงานให้ที่ประชุมทราบในโอกาสต่อไป

๒. ผู้แทนกรมพระธรรมนูญ ได้ให้ข้อเสนอแนะต่อที่ประชุมว่า เนื่องจากกรมพระธรรมนูญได้มีการเผยแพร่ข้อมูลให้กับหน่วยทหารที่ทำหน้าที่บังคับใช้กฎหมายที่ไม่ได้เป็นภาวะการรบหรือสถานะสงคราม ดังนั้นหากมีการวิจัยในหัวข้อ การทำหน้าที่บังคับใช้กฎหมายโดยเจ้าหน้าที่ทหารหรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายความมั่นคงในประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียน ก็จะเป็นประโยชน์ในการดำเนินงานและเห็นภาพรวมในการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ทหารหรือเจ้าหน้าที่ฝ่ายความมั่นคงในประชาคมอาเซียนมากขึ้น ซึ่งฝ่ายเลขานุการจะรับข้อสังเกตเพื่อนำไปดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ อย่างไรก็ตาม หัวข้อการวิจัยดังกล่าวสามารถเสนอของบประมาณเพื่อดำเนินการได้ เนื่องจากสอดคล้องกับกรอบการวิจัยด้านที่ ๒ การวิจัยประสิทธิภาพของขั้นตอนและการบังคับใช้กฎหมาย โดยศึกษาด้านการนำกฎหมายมาใช้ในทางปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมาย

มติที่ประชุม รับทราบความคืบหน้าการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการภายใต้ กพยช. โดยมีมติใน ๒ เรื่อง ดังนี้

๑. เห็นชอบให้ฝ่ายเลขานุการเสนอกรอบการวิจัยด้านพัฒนากระบวนการยุติธรรม ๖ ด้าน ให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา เพื่อให้สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และสำนักงานงบประมาณใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณในการวิจัยของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒

๒. เห็นชอบให้ปรับปรุงองค์ประกอบคณะอนุกรรมการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมตามที่ฝ่ายเลขานุการเสนอ

/๓.๖ กรอบแนวทาง...

๓.๖ กรอบแนวทางการป้องกันอาชญากรรม ๖ ด้าน (การพิจารณาตัวชี้วัดตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๐)

ฝ่ายเลขานุการได้รายงานต่อที่ประชุมว่า สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้มีหนังสือด่วนที่สุด ที่ นร.๐๕๐๕/๓๓๔๔ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๐ แจ้งว่าคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๐ เห็นชอบกรอบแนวทางในการป้องกันอาชญากรรมที่มีประสิทธิภาพ ทั้ง ๖ ด้าน ตามมติ กพยช. ครั้งที่ ๕/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๑๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ ตามที่ประธาน กพยช. เสนอ ส่วนค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการตามความเห็นของสำนักงบประมาณ และให้ กพยช. รับความเห็นและข้อสังเกตของสำนักงาน ก.พ.ร. และสำนักงานตำรวจแห่งชาติไปพิจารณาดำเนินการ ดังนี้

๑. สำนักงาน ก.พ.ร. ได้มีความเห็น ๓ ประการ ได้แก่

- ตัวชี้วัดที่ ๑ สถิติในคดีอาชญากรรมพื้นฐานลดลงเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมาไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ เนื่องจากร้อยละ ๖๖.๖ ของผู้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมไม่ได้แจ้งความต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจและไม่ได้ถูกนำเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม ดังนั้น จึงควรปรับปรุงวิธีการรับแจ้งความเพื่อให้ผู้ตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม ซึ่งจะช่วยให้การจับกุมข้อมูลอาชญากรรมได้ครอบคลุมอาชญากรรมที่เกิดขึ้นจริง

- ตัวชี้วัดที่ ๒ สถิติการกระทำผิดซ้ำในกระบวนการยุติธรรมลดลงเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมาไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕ เนื่องจากตัวชี้วัดนี้มีหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเกี่ยวข้องหลายหน่วยงานตั้งแต่ต้นทางของกระบวนการยุติธรรม ได้แก่ ตำรวจ จนถึงปลายทางของกระบวนการยุติธรรม ได้แก่ ศาล ดังนั้น จึงควรมีการเชื่อมโยงข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมทั้งหมด จึงจะทำให้สามารถจับกุมข้อมูลการกระทำผิดซ้ำได้อย่างแท้จริง

- ตัวชี้วัดที่ ๓ ประชาชนมีความเชื่อมั่นในความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ และตัวชี้วัดที่ ๔ ประชาชนมีความพึงพอใจต่อระบบการป้องกันอาชญากรรมร้อยละ ๘๐ นั้น เนื่องจากทั้งสองตัวชี้วัดจะใช้วิธีการสำรวจ ดังนั้น เพื่อให้ประชาชนและสังคมยอมรับผลการสำรวจดังกล่าว จึงควรให้หน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญเป็นที่ยอมรับดำเนินการ

๒. สำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีความเห็น ๒ ประการ ได้แก่

- ขอบปรับแก้ตัวชี้วัดที่ ๑ จากการวัดสถิติอาชญากรรมพื้นฐานลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมาไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐ เป็นตัวชี้วัดการลดความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมของประชาชน ให้ประชาชนมีความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมต่ำกว่าร้อยละ ๔๐ ตามเกณฑ์มาตรฐานของคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการแทน (เนื่องจากคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการและสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ต้องการให้พนักงานสอบสวนรับแจ้งความร้องทุกข์ทุกคดีเมื่อประชาชนมาแจ้งความร้องทุกข์) เพื่อจะได้ทราบความเดือดร้อนที่แท้จริงของประชาชน ซึ่งการวัดจากสถิติการรับแจ้งความเปรียบเทียบกับปีปัจจุบันกับปีที่ผ่านมาจะเป็นการจูงใจหรือบังคับให้เจ้าหน้าที่ตำรวจไม่รับคำร้องทุกข์ในคดีที่เกิดขึ้น ซึ่งจะเกิดความเสียหายต่อประชาชน

- ตัวชี้วัดที่ ๒ ไม่เห็นควรนำมาเป็นตัวชี้วัดการทำงานของตำรวจ เพราะจะเป็นการบังคับไม่ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจจับกุมผู้กระทำผิดที่มีลักษณะการกระทำผิดซ้ำอันจะเกิดความเสียหายต่อการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมและกระทบต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

/ฝ่ายเลขานุการ ...

ฝ่ายเลขานุการได้ดำเนินการตามข้อเสนอแนะของหน่วยงานข้างต้นแล้ว โดยที่ประชุมคณะอนุกรรมการประสานและพัฒนาระบบงานยุติธรรม ครั้งที่ ๒/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๐ พิจารณาตัวชี้วัดภาพรวมของกรอบแนวทางในการป้องกันอาชญากรรม และมีมติเห็นชอบตัวชี้วัดระดับผลผลิต คือ สถิติการกระทำผิดซ้ำในกระบวนการยุติธรรมลดลงเมื่อเทียบกับปีที่ผ่านมาไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕ และตัวชี้วัดระดับผลลัพธ์ คือ (๑) ประชาชนมีความเชื่อมั่นในความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ (๒) ประชาชนมีความพึงพอใจต่อระบบการป้องกันอาชญากรรม ร้อยละ ๘๐ (๓) การลดความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมของประชาชน ต่ำกว่าร้อยละ ๔๐

มติที่ประชุม รับทราบ และเห็นชอบตัวชี้วัดระดับผลผลิตและตัวชี้วัดระดับผลลัพธ์ของกรอบแนวทางในการป้องกันอาชญากรรมตามที่คณะอนุกรรมการประสานและพัฒนาระบบงานยุติธรรมเสนอ และให้ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๐ ต่อไป

๓.๗ ความคืบหน้าการเชื่อมโยงข้อมูลของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม

ฝ่ายเลขานุการได้รายงานต่อที่ประชุมว่า นายทวีศักดิ์ กอนันต์กุล ประธานอนุกรรมการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม เสนอให้มีการรายงานการเชื่อมโยงข้อมูลของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมต่อ กพยช. เพื่อให้ที่ประชุมรับทราบและพิจารณาความก้าวหน้าของงานเทคโนโลยีสารสนเทศในมิติด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ว่าจะสามารถยกระดับการปฏิบัติงานเพื่อให้กระบวนการยุติธรรมตอบสนองนโยบาย Thailand ๔.๐ ได้หรือไม่อย่างไร อีกทั้งเพื่อเป็นข้อมูลเสนอต่อนายกรัฐมนตรีรับทราบต่อไป

ศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกระบวนการยุติธรรม หรือ DXC เปรียบเสมือนสะพานเชื่อมฐานข้อมูลระหว่างทุกหน่วยงานในสังกัดกระทรวงยุติธรรมกับฐานข้อมูลของหน่วยงานนอกสังกัดกระทรวงยุติธรรม ซึ่งปัจจุบันมีหน่วยงานเครือข่ายจำนวน ๑๙ หน่วยงาน โดยมีหน่วยงานที่อยู่ทั้งนอกและในสังกัดกระทรวงยุติธรรม โดยมีฐานข้อมูลที่สามารถแลกเปลี่ยนกันได้จำนวน ๒๑ ฐานข้อมูล ประกอบด้วย ฐานข้อมูลด้านกระบวนการยุติธรรมที่สำคัญ ได้แก่ ฐานข้อมูลผู้กระทำผิด ฐานข้อมูลผู้ถูกคุมความประพฤติ ฐานข้อมูลผู้ต้องขัง ฐานข้อมูลประวัติคดีอาชญากรรม ฐานข้อมูลประวัติคดี ปง. เป็นต้น โดยแบ่งการแลกเปลี่ยนข้อมูลออกเป็น ๓ มิติ ได้แก่

๑) กลุ่มเข้าถึงและใช้งานจากฐานข้อมูล (Take) คือ สำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ กอ.รมน.ภาค ๔ ส่วนหน้า ศอ.บต. กรมสอบสวนคดีพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม และสำนักงานกิจการยุติธรรม

๒) กลุ่มเข้าถึงและให้ข้อมูลในฐานข้อมูล (Give) คือ กรมการปกครอง กรมการขนส่งทางบก สำนักงานประกันสังคม กรมบังคับคดี

๓) กลุ่มเข้าถึง ให้ข้อมูลและใช้งานจากฐานข้อมูล (Give and Take) คือ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กรมคุมประพฤติ กรมราชทัณฑ์ กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ และสถาบันนิติวิทยาศาสตร์

อย่างไรก็ดี ระบบ DXC จะไม่รองรับการเข้าถึงระบบให้กับประชาชนทั่วไป เนื่องจากเป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยและเป็นข้อมูลของภาครัฐ ดังนั้น การเชื่อมฐานข้อมูลจึงต้องมีความมั่นคงสูงและสามารถเข้าถึงได้เฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐเท่านั้น

ปัจจุบัน กระทรวงยุติธรรมได้ลงนามข้อตกลงความร่วมมือกับกระทรวงมหาดไทย ในการเชื่อมโยงระบบของศูนย์ DXC กับระบบ MOI Linkage Center ของกระทรวงมหาดไทย ซึ่งเป็นการ

/เรียกใช้ ...

เรียกใช้บริการข้อมูลร่วมกันแบบ Web Service ระหว่าง MOI Linkage Center (กลุ่มข้อมูลประชาชน) และศูนย์ DXC (กลุ่มข้อมูลประชาชนด้านกระบวนการยุติธรรม) ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการทดสอบการเรียกใช้ข้อมูลระหว่างกัน โดยในอนาคต DXC และจะสามารถขยายการเชื่อมต่อเพื่อรองรับความต้องการทางข้อมูลภาครัฐได้มากยิ่งขึ้น ซึ่งแนวทางการดำเนินงานในระยะต่อไปจะมีการยกระดับศูนย์ DXC ให้เป็นศูนย์กลางบริการสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมทั้งในระดับหน่วยงานและประชาชนด้วยระบบ NSWJ (National Single Window on Justice) ซึ่งเป็นศูนย์รวมการให้บริการข้อมูลของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมแบบ Web Service ในหน้าต่างเดียว (Single Window) ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญสอดคล้องตามนโยบายของรัฐบาล Connected Government ที่จะสามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้เกิดความคุ้มค่า โดยการขยายเครือข่ายความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลในทุกมิติ รวมทั้งพัฒนาระบบการรวบรวมข้อมูลสถิติ (Data Collection) เพื่อให้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจของรัฐบาล อีกทั้งบูรณาการงบประมาณด้านเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมภายใต้ยุทธศาสตร์แผนงานบูรณาการการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนาระบบการยุติธรรม โดยส่งเสริมให้หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องบูรณาการแผนงานงบประมาณการดำเนินงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศร่วมกัน ตลอดจนประชาสัมพันธ์เผยแพร่บทบาทภารกิจผลการดำเนินงาน รวมถึงประโยชน์ในการพัฒนาประสิทธิภาพการดำเนินงานของหน่วยงานในการเข้าร่วมเป็นเครือข่ายของศูนย์ DXC

ประเด็นอภิปราย

ที่ประชุมได้มีประเด็นอภิปราย ดังนี้

๑. ประธานกรรมการ ได้สอบถามถึงสถานะของศูนย์ DXC และฐานข้อมูลประวัติทางคดี ว่ามีอยู่ในระบบของ DXC หรือสำนักงานศาลยุติธรรมหรือไม่อย่างไร เนื่องจากข้อมูลดังกล่าวมีความสำคัญเชื่อมโยงกับการจัดตั้งองค์กรตามรัฐธรรมนูญใหม่ ซึ่งบุคคลที่ได้รับการเสนอชื่อจะต้องมีคุณสมบัติหรือไม่มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๙๘ และมาตรา ๒๐๒ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จึงควรต้องมีศูนย์กลางที่รวบรวมข้อมูลลักษณะดังกล่าว ซึ่งฝ่ายเลขานุการได้ชี้แจงต่อที่ประชุมว่า ศูนย์ DXC อยู่ระหว่างการปรับโครงสร้างเพื่อยกระดับให้เป็นสำนักเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารกระบวนการยุติธรรม ส่วนข้อมูลประวัติทางคดีนั้น ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรมได้ให้ข้อมูลต่อที่ประชุมว่า วิธีการตรวจสอบประวัติทางคดีของบุคคลยังเป็นการตรวจสอบด้วยมือ และสอบถามข้อมูลกับศาลเป็นรายจังหวัด เนื่องจากยังไม่มีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามารองรับการเชื่อมโยงข้อมูลทางคดีจากศาลจังหวัดทั่วประเทศ มาสู่ฐานข้อมูลส่วนกลางของสำนักงานศาลยุติธรรม ประกอบกับความแตกต่างทางด้านข้อมูลพื้นฐาน จึงทำให้สำนักงานศาลยุติธรรมยังไม่สามารถเชื่อมโยงข้อมูลกับระบบ DXC ได้

๒. เลขาธิการคณะรัฐมนตรี ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมต่อที่ประชุมว่า ในการตรวจสอบคุณสมบัติของรัฐมนตรี เช่น กรณีบุคคลล้มละลาย รัฐมนตรีจะต้องรับรองตนเอง และจะมีการตรวจสอบในราชกิจจานุเบกษาว่าบุคคลนั้นถูกพิทักษ์ทรัพย์หรือไม่อีกทางหนึ่ง ส่วนการเข้าถึงข้อมูลคดีของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จะมีการใช้รหัสเข้าสู่ระบบเชื่อมโยงข้อมูล แต่กระบวนการหรือขั้นตอนทางคดีจะต้องมีการตรวจสอบความเป็นปัจจุบันของข้อมูล ณ ขณะนั้นด้วย

ขณะนี้ กระทรวงมหาดไทยจะมีการบูรณาการฐานข้อมูลเพื่อให้บริการประชาชนร่วมกับสำนักงาน กพร. และสำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ จึงเสนอให้ฝ่ายเลขานุการหารือร่วมกับหน่วยงานดังกล่าว เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความซ้ำซ้อนของข้อมูลที่จะบูรณาการร่วมกัน

๓. เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ได้ให้ข้อมูลต่อที่ประชุมว่า ในการตรวจสอบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับคดีทุจริต สำนักงาน ป.ป.ช. มีฐานข้อมูลที่สามารถตรวจสอบและชี้มูลความผิดในคดีทุจริตหรือร่ำรวยผิดปกติ ซึ่งเป็นหนึ่งในคุณสมบัติที่องค์กรต่างๆ จะต้อง

สอบถามกับสำนักงาน ป.ป.ช. อยู่แล้ว ทั้งนี้ สำนักงาน ป.ป.ช. ก็อาจเป็นอีกหน่วยงานหนึ่งที่จะสามารถเข้ามาเชื่อมโยงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับคดีทุจริตได้ใน ๒ ส่วน คือ

๑) สำนักงาน ปปง. ในฐานะหน่วยงานในเครือข่ายของระบบ DXC จะสามารถเข้าถึงและเรียกใช้ข้อมูลจากฐานข้อมูลของสำนักงาน ป.ป.ช. ไปดำเนินการในคดีที่เกี่ยวข้องได้

๒) สำนักงาน ป.ป.ช. สามารถเข้าถึงฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร์ เพื่อตรวจสอบสถานภาพหรือสถานะของบุคคลก่อนที่จะแต่งตั้งกรรมการไต่สวนคดีความผิดของบุคคลนั้นได้

นอกจากนี้ เลขาธิการ ป.ป.ช. ยังให้ข้อเสนอแนะว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีนโยบายที่จะเชื่อมโยงข้อมูลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมระหว่างหน่วยงานต่างๆ อาทิ สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงานอัยการสูงสุด รวมทั้งสำนักงานศาลยุติธรรม เพื่อบูรณาการข้อมูลทางคดี ทั้งนี้ สำนักงาน ป.ป.ช. มีความยินดีที่จะเข้าร่วมเครือข่าย DXC โดยให้ข้อมูลในเรื่องที่ ป.ป.ช. มีมติชี้มูลความผิด ซึ่งหน่วยงานในเครือข่ายที่ต้องการจะตรวจสอบคุณสมบัติที่ ป.ป.ช. ชี้มูลความผิดก็สามารถตรวจสอบผ่านฐานข้อมูล DXC ได้

๔. ผู้แทนกรมพระธรรมนูญ มีข้อสังเกตว่า ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสถิติหรือคดีของศาลทหารยังอยู่ในขอบเขตจำกัด ทำให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่สามารถเข้าถึงและเชื่อมโยงข้อมูลได้ ยกตัวอย่างเช่น ทหารที่กระทำความผิดและถูกศาลทหารพิพากษาจำคุกให้รอลงโทษ แล้วทหารนายนั้นได้ลาออกจากราชการทหาร แล้วไปกระทำความผิดอื่นอีกในขณะที่เป็นพลเรือน หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมอื่น เช่น สำนักงานศาลยุติธรรม หรือสำนักงานตำรวจแห่งชาติ จะไม่มีข้อมูลว่าบุคคลผู้นั้นอยู่ระหว่างการรอลงโทษของศาลทหาร เป็นต้น จึงขอให้กระทรวงยุติธรรม โดยฐานข้อมูล DXC เป็นศูนย์กลางในการเชื่อมโยงข้อมูลทางคดีของงานยุติธรรมทางทหารด้วย

๕. ผู้แทนสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ได้ให้ข้อมูลต่อที่ประชุมว่า ปัจจุบัน สำนักงาน ปปง. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับคดีค่านิยม จะต้องรับการประเมินมาตรฐานสากลจากต่างประเทศ ในระบบการค้นหาและประมวลผลข้อมูลทั้งกระบวนการของคดีนั้นๆ ที่ยังดำเนินการได้ค่อนข้างยาก เช่น คดีจำนวน ๑๐๐ คดีที่พนักงานสอบสวนสั่งฟ้อง มีการส่งต่อไปยังระบบของอัยการศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ ศาลฎีกา เป็นจำนวนเท่าใด ซึ่งระบบประมวลผลดังกล่าวยังมีข้อบกพร่องและยังไม่สามารถเสนอรายงานต่อผู้ประเมินอย่างเป็นรูปธรรมได้ จึงควรมีการบูรณาการฐานข้อมูลในลักษณะดังกล่าวให้ครอบคลุมกระบวนการยุติธรรมทางอาญาภาพรวมทั้งระบบด้วย

๖. ฝ่ายเลขานุการ ได้ให้ข้อมูลต่อที่ประชุมว่า สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ได้มีหนังสือขอเข้าร่วมเป็นเครือข่ายเชื่อมโยงข้อมูลกับระบบ DXC ด้วยแล้ว ดังนั้นในกรณีการตรวจสอบคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามของบุคคล อาทิ การต้องโทษจำคุกหรืออยู่ระหว่างการพักการลงโทษ ก็จะสามารถเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลของกรมราชทัณฑ์ได้ หรือในกรณีบุคคลล้มละลาย ก็สามารถตรวจสอบกับฐานข้อมูลของกรมบังคับคดีได้เช่นกัน อย่างไรก็ตาม ข้อจำกัดของหน่วยงานที่ยังไม่สามารถเข้าร่วมเป็นเครือข่ายของระบบ DXC ได้ คือ ความพร้อมหรือกระบวนการจัดการฐานข้อมูลภายในของแต่ละหน่วยงาน ซึ่งในการเชื่อมฐานข้อมูลนั้นจะมีระบบความปลอดภัย และการกำหนดมาตรฐานกลางของข้อมูลที่ย่อนุญาตหรือไม่อนุญาตให้เชื่อมโยงข้อมูล ทั้งนี้ เพื่อให้การเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมครอบคลุมมากยิ่งขึ้น และรองรับนโยบาย Thailand ๔.๐ ฝ่ายเลขานุการขอรับข้อสังเกตของ กพยช. ไปบรรจุในวาระการพิจารณาของคณะอนุกรรมการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม และเสนอต่อ กพยช. ในโอกาสต่อไป

๗. รองปลัดกระทรวงยุติธรรม รักษาการแทนปลัดกระทรวงยุติธรรม ได้ให้ข้อมูลต่อที่ประชุมเพิ่มเติมว่า ขณะนี้งานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในกระบวนการยุติธรรมสามารถดำเนินการได้ค่อนข้างมาก ไม่ว่าจะเป็นการจัดทำงบประมาณบูรณาการด้านเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม และการบูรณาการงานด้านเทคโนโลยีผ่านคณะกรรมการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม อีกทั้ง กระทรวงยุติธรรมยังมีระบบ CLOUD ที่จะสามารถรองรับการให้บริการข้อมูลของหน่วยงานกระบวนการยุติธรรมแบบ Web Service ในหน้าต่างเดียว (Single Window) รวมทั้งอำนวยความสะดวกในการให้บริการประชาชนด้านกระบวนการยุติธรรมตามนโยบายของรัฐบาลด้วย

๘. ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ในระยะแรกที่กระทรวงมหาดไทยเริ่มจัดทำฐานข้อมูลประชากรทั้งประเทศในปี พ.ศ.๒๕๖๒ นับเป็นภารกิจที่ค่อนข้างยุ่งยากกว่าจะดำเนินการสำเร็จ ปัจจุบันกระทรวงมหาดไทยมีความพยายามที่จะให้หน่วยงานต่างๆ ลงนามข้อตกลงความร่วมมือเพื่อใช้ฐานข้อมูลประชากรร่วมกันเพื่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ในส่วนการเชื่อมโยงข้อมูลทางด้านกระบวนการยุติธรรมนั้น แต่ละหน่วยสามารถเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรได้ แต่อาจต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการ โดยเฉพาะการบันทึกข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เช่น ประวัติทางคดี ข้อมูลอาชญากรรม การยึดทรัพย์ ฯลฯ หากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทุกแห่งสามารถรวบรวมและบันทึกข้อมูลพื้นฐานตามภารกิจที่ตนเองรับผิดชอบได้ แล้วมาเชื่อมโยงกันทั้งระบบก็จะสามารถรองรับการปฏิบัติงานด้านกระบวนการยุติธรรมในภาพรวมของประเทศได้

๙. ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ได้มีข้อสังเกตว่า ระบบ MOI Linkage Center ของกระทรวงมหาดไทย เป็นการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานแบบสองทาง ซึ่งกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม โดยสำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ ได้เข้ามาร่วมพัฒนาระบบดังกล่าวให้สามารถเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างกันได้ ทั้งนี้ ฝ่ายเลขานุการควรมีการจัดทำแผนปฏิบัติการ โดยแบ่งขั้นตอนการเชื่อมโยงข้อมูลของศูนย์ DXC ออกเป็นช่วงระยะเวลาการดำเนินงาน และทำความเข้าใจร่วมกันกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบูรณาการฐานข้อมูล ระหว่างข้อมูลพื้นฐานทั่วไปและข้อมูลด้านกระบวนการยุติธรรมและความมั่นคงด้วย ซึ่งกระทรวงดิจิทัลฯ มีความยินดีที่จะให้ความร่วมมือในการพัฒนาและบูรณาการระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้านกระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๑๐. ประธานกรรมการ มีข้อเสนอว่า ควรให้ความสำคัญและกำหนดให้การเชื่อมโยงฐานข้อมูลของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเป็นเรื่องระดับชาติ และศูนย์ DXC ควรต้องยกระดับเป็นศูนย์ข้อมูลยุติธรรมแห่งชาติ ที่รวบรวมข้อมูลทุกประเภทของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม เพื่อรองรับการดำเนินงานของฝ่ายบริหาร โดยอาจขอความร่วมมือกับสำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ในการพัฒนาและบูรณาการระบบฐานข้อมูลเบื้องต้น ทั้งนี้ เพื่อตอบโจทย์การดำเนินงานใน ๓ ส่วนหลัก ได้แก่

- ๑) การใช้ข้อมูลเป็นหลักฐานในการวิจัยด้านกระบวนการยุติธรรม
- ๒) การเป็นแหล่งข้อมูลอ้างอิงเพื่อรองรับการประเมินหรือการตรวจสอบ

จากหน่วยงานระดับสากล

- ๓) การเป็นแหล่งข้อมูลและใช้ประโยชน์ในการตรวจสอบคุณสมบัติบุคคล

มติที่ประชุม รับทราบความคืบหน้าการเชื่อมโยงข้อมูลของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม และมอบหมายฝ่ายเลขานุการรับประเด็นการอภิปรายเกี่ยวกับการพัฒนาบทบาทและยกระดับการดำเนินงานของศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกระบวนการยุติธรรม (DXC) ให้เป็นศูนย์ข้อมูลยุติธรรมแห่งชาติ เพื่อเป็นศูนย์กลางของข้อมูลในกระบวนการยุติธรรมไปพิจารณา แล้วเสนอให้ กพยช. พิจารณาต่อไป

๓.๘ การจัดตั้งศูนย์อำนวยการติดตามและแก้ไขปัญหาการดำเนินคดีสำคัญ (ศอตส.)

ฝ่ายเลขานุการได้ให้ข้อมูลต่อที่ประชุมว่า วาระเพื่อทราบเพิ่มเติมนี้เป็นไปตามข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรีในการประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ เรื่องงานด้านการสอบสวนหรือไต่สวนกระบวนการยุติธรรมมีขั้นตอนในการดำเนินการมาก ตั้งแต่ชั้นพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ และผู้พิพากษา ดังนั้น เพื่อเป็นการสร้างความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมของประชาชน จึงมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรี (นายวิษณุ เครืองาม) และกระทรวงยุติธรรมพิจารณาดำเนินการ ดังนี้

๑) ให้รองนายกรัฐมนตรี พิจารณาความเหมาะสมในการให้มีคณะกรรมการพิจารณาเรื่องร้องเรียนต่างๆ ของประชาชนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการด้านการสอบสวน เพื่อให้เกิดความโปร่งใสและความสงบเรียบร้อยในประเทศ

๒) ให้กระทรวงยุติธรรมเป็นหน่วยงานหลักร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กระทรวงมหาดไทย สำนักงานตำรวจแห่งชาติ พิจารณากำหนดแนวทางการพัฒนาหน่วยงานที่ทำหน้าที่พิสูจน์หลักฐานประกอบการสืบสวนสอบสวนดำเนินคดีต่างๆ ให้มีความทันสมัย มีศักยภาพในการวิเคราะห์วัตถุพยาน และหลักฐานได้อย่างแม่นยำ มีฐานอ้างอิงที่เป็นสากล รวมถึงพิจารณาความเป็นไปได้ในการเก็บอัตลักษณ์บุคคลเพื่อใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงด้วย

วันที่ ๑๖ พฤษภาคม ๒๕๖๐ นายกรัฐมนตรีได้มีข้อสั่งการให้รองนายกรัฐมนตรี และกระทรวงยุติธรรม เร่งรัดการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องตามมติคณะรัฐมนตรีที่กล่าวมาแล้วให้เกิดผลเป็นรูปธรรมโดยเร็ว ทั้งนี้ ให้กระทรวงยุติธรรมเป็นหน่วยงานหลักในการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และติดตามการดำเนินการในขั้นตอนต่างๆ ของการดำเนินคดีจนสิ้นสุดกระบวนการด้วย

จากการประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ได้ให้ความเห็นชอบให้มีการจัดตั้งศูนย์อำนวยการติดตามและแก้ไขปัญหาการสอบสวนดำเนินคดีสำคัญขึ้น โดยทำหน้าที่ในการติดตามและแก้ไขปัญหาการสอบสวนดำเนินคดีสำคัญ กำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาตามข้อร้องเรียนที่เกิดจากการไม่ได้รับความเป็นธรรม รวมทั้งบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานอื่นในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการสอบสวนดำเนินคดีสำคัญ และพิจารณากำหนดแนวทางการประสานงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนรายงานผลการดำเนินการต่อนายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม และคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ (กพยช.) ทราบตามห้วงเวลาที่เหมาะสม โดยศูนย์อำนวยการติดตามและแก้ไขปัญหาการสอบสวนดำเนินคดีสำคัญ มีองค์ประกอบ คือ ปลัดกระทรวงยุติธรรม เป็นประธานกรรมการ และมีผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการสอบสวนและดำเนินคดีเป็นกรรมการ ได้แก่ ผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และผู้แทนสำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ง. ผู้แทนสำนักงาน ป.ป.ท. ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด อธิบดีกรมสอบสวนคดีพิเศษ ผู้อำนวยการสถาบันนิติวิทยาศาสตร์ โดยในเบื้องต้นยังไม่มีผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรมในองค์ประกอบ จึงขอให้ที่ประชุมพิจารณาและให้ข้อสังเกตในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ประเด็นอภิปราย

ที่ประชุมได้มีประเด็นอภิปราย ดังนี้

๑. ประธานกรรมการ ได้ชี้แจงต่อที่ประชุมว่า สืบเนื่องจากปัญหาการดำเนินงานทางคดีในปัจจุบันที่เป็นการทำงานแบบแยกส่วน นายกรัฐมนตรีจึงได้มีข้อสั่งการในที่ประชุมคณะรัฐมนตรีหลายครั้ง ให้มีการจัดตั้งศูนย์หรือหน่วยที่มีหน้าที่ติดตามความคืบหน้าของคดีความสำคัญต่างๆ และสามารถ

รายงานสถานะของคดีนั้นๆ ให้นายกรัฐมนตรีทราบได้ทันที รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมจึงได้รับข้อสั่งการดังกล่าวมาดำเนินการ โดยการจัดตั้งศูนย์อำนวยการติดตามและแก้ไขปัญหาการสอบสวนดำเนินคดีสำคัญ หรือ คอตส. ซึ่งมีภารกิจแตกต่างจากศูนย์อำนวยการต่อต้านการทุจริตแห่งชาติ (ศอตช.) ที่ติดตามและแก้ไขปัญหาเฉพาะการดำเนินคดีทุจริตเท่านั้น กระทรวงยุติธรรมจึงได้ยกร่างคำสั่งจัดตั้ง คอตส. ขึ้นมาเพื่อเป็นศูนย์กลางในการติดตามและแก้ไขปัญหาการดำเนินคดีต่างๆ และรายงานความคืบหน้า ตลอดจนปัญหาอุปสรรคในการดำเนินคดีต่อรัฐบาลด้วย โดย คอตส. จะมีลักษณะการดำเนินงานคล้ายกับศูนย์ DXC แต่จะเป็นการเชื่อมโยงข้อมูลคดีที่อยู่ระหว่างการดำเนินคดี หรือเป็นคดีที่สังคมให้ความสนใจ ซึ่งประเด็นนี้ในเบื้องต้นอาจยังไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับ กพยช. แต่หาก คอตส. มีการดำเนินงานไปในระดับหนึ่งแล้ว จะมีบทบาทในงานยุติธรรมและเชื่อมโยงกับ กพยช.

๒. ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม ได้มีข้อสังเกตว่า กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ โดยมีการลงนามข้อตกลงระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดำเนินคดีค้ามนุษย์ ซึ่งสำนักงานศาลยุติธรรมได้เข้าไปเป็นหน่วยงานที่ให้ข้อมูลในระบบของศูนย์ดังกล่าว เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถติดตามความคืบหน้าและผลการดำเนินงานของคดีได้ ทั้งนี้ หากการจัดตั้ง คอตส. มีวัตถุประสงค์ในลักษณะเดียวกัน สำนักงานศาลยุติธรรมก็ไม่ขัดข้องที่จะเข้าร่วมดำเนินการกับ คอตส.

๓. ประธานกรรมการ มีข้อสังเกตเพิ่มเติมว่า หากศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ ดำเนินการในส่วนของคดีค้ามนุษย์อยู่แล้ว คอตส. ก็ไม่ต้องดำเนินงานซ้ำซ้อนในคดีค้ามนุษย์อีก แต่ควรจะต้องมีการเชื่อมโยงข้อมูลดังกล่าวมายัง คอตส. ด้วย ทั้งนี้ ประธานกรรมการ ได้มีข้อสั่งการให้เพิ่มเติมองค์ประกอบ คอตส. ดังนี้

๑) ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ เนื่องจากข้อมูลในบางคดีสำคัญ ควรมีการเชื่อมโยงข้อมูลไปยังต่างประเทศด้วย

๒) ผู้แทนกรมพระธรรมนูญ เพื่อรองรับคดีที่เกี่ยวข้องกับศาลทหาร

๓) ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม เพื่อให้ข้อมูลการดำเนินคดีต่างๆ ในชั้นศาล

ส่วนข้อความในบทเกริ่นนำของคำสั่ง ให้ฝ่ายเลขานุการแก้ไขข้อความจากการจัดตั้ง คอตส. ขึ้นภายในสำนักงานกิจการยุติธรรม เป็นจัดตั้งภายในกระทรวงยุติธรรมแทน และอ้างพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๑ (๔) และ (๙) แทนการอ้างมาตรา ๑๑ (๖)

ประเด็นสำคัญอีกประการหนึ่ง คือ เนื่องจากคดีสำคัญบางคดี เช่น คดีค้ามนุษย์ คดีทุจริต มีหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงอยู่แล้ว จึงควรให้คำจำกัดความของคำว่า “คดีสำคัญ” ในส่วนที่ คอตส. รับผิดชอบว่าเป็นคดีประเภทใด หรือมีลักษณะอย่างไร โดยอาจเป็นคดีอาชญากรรมสำคัญๆ คดีละเมิดสิทธิมนุษยชน คดีก่อการร้ายในจังหวัดชายแดนภาคใต้ หรือคดีการเมือง ก็อาจต้องอยู่ในความรับผิดชอบของ คอตส.

นอกจากนี้ คอตส. ควรจะต้องมีโฆษกหรือผู้ทำหน้าที่แถลงข่าว เพื่อให้ข้อมูลความคืบหน้าของคดีสำคัญต่างๆ และประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่สื่อมวลชนและประชาชนด้วย

๔. รองประธานกรรมการ ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมต่อที่ประชุมว่า คำว่า “คดีสำคัญ” ยังไม่มีการให้คำนิยามหรือคำจำกัดความที่ชัดเจน จากการหารือผู้บริหารภายในกระทรวงยุติธรรม เห็นว่าคดีสำคัญ คือ คดีที่ไม่ว่าจะอยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานใดก็ตาม หากเป็นคดีที่มีความเสียหายสูง มีความสลับซับซ้อน และส่งผลกระทบต่อประชาชนในวงกว้าง สังคมให้ความสนใจ ให้ถือเป็น “คดีสำคัญ”

/ทั้งนี้ คอตส. ...

ทั้งนี้ สอดส. จะไม่เข้าไปแทรกแซงการใช้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมายของพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ และผู้พิพากษา หรือหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมาย แต่จะทำหน้าที่ประสาน ติดตามความคืบหน้าให้กับรัฐบาล และช่วยแก้ไขปัญหอุปสรรคในการดำเนินคดี โดยรัฐบาลจะให้การสนับสนุนหรือให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ในส่วนที่เกี่ยวข้อง

๕. ผู้แทนกรมพระธรรมนูญ ได้ให้ข้อมูลต่อที่ประชุมว่า การเข้าร่วมชี้แจง คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ ณ นครเจนีวา พบปัญหาอุปสรรคในการให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง กับความคืบหน้าหรือกระบวนการดำเนินงานของคดี ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาในการสืบค้นข้อมูลมาก หากมีการ จัดตั้ง สอดส. ก็จะเป็นประโยชน์และช่วยให้การสืบค้นข้อมูลและติดตามความคืบหน้าล่าสุดของคดีต่างๆ เป็นไปได้อย่างสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น

๖. ฝ่ายเลขานุการ ได้ชี้แจงต่อที่ประชุมเรื่ององค์ประกอบของ สอดส. ในส่วนผู้แทน สำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งเข้ามาเป็นองค์ประกอบด้วยนั้นเนื่องมาจาก รองรับข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรีที่ต้องการเห็นรูปธรรมในการพัฒนาหน่วยงานที่ทำหน้าที่พิสูจน์หลักฐาน จึงได้มีผู้แทนจากสำนักงานพิสูจน์หลักฐานตำรวจ และผู้อำนวยการสถาบันนิติวิทยาศาสตร์เข้ามาเป็นกลไกใน สอดส. ด้วย ส่วนการดำเนินการด้านประชาสัมพันธ์และการแถลงข่าวนั้น จะได้หารือปลัดกระทรวงยุติธรรม ในฐานะประธานกรรมการ สอดส. เพื่อมอบหมายบุคคลทำหน้าที่เผยแพร่ข้อมูลให้สื่อมวลชนและประชาชน รับทราบ ในกรณีนี้ ฝ่ายเลขานุการจะได้รับข้อสังเกตของ กพยช. ไปดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

มติที่ประชุม รับทราบ และเห็นชอบให้มีการจัดตั้งศูนย์อำนวยการติดตามและแก้ไขปัญหา การดำเนินคดีสำคัญ โดยมีข้อสังเกตให้ฝ่ายเลขานุการดำเนินการ ดังนี้

๑. เพิ่มองค์ประกอบ จำนวน ๓ ท่าน เป็นกรรมการ ได้แก่

๑.๑ ผู้แทนกระทรวงการต่างประเทศ

๑.๒ ผู้แทนกรมพระธรรมนูญ

๑.๓ ผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรม

๒. ปรับถ้อยคำในบทเกริ่นนำร่างคำสั่ง ใน ๒ ส่วน ดังนี้

๒.๑ แก้ไขเกริ่นนำในคำสั่ง โดยอ้างอำนาจตาม มาตรา ๑๑ (๔) และ (๙)

แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔

๒.๒ แก้ไขข้อความให้จัดตั้งศูนย์อำนวยการติดตามและแก้ไขปัญหาการ ดำเนินคดีสำคัญขึ้นภายในกระทรวงยุติธรรม

๓. ให้ประธานกรรมการพิจารณาผลการดำเนินงานและมอบหมายบุคคลทำหน้าที่ เผยแพร่ข้อมูลให้สื่อมวลชนและประชาชนรับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเพื่อพิจารณา

๔.๑ การแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมระดับจังหวัด (กพยจ.)

ฝ่ายเลขานุการรายงานให้ที่ประชุมฯ ทราบว่า ในการประชุม กพยช. ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบให้มีคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรม ระดับจังหวัด (กพยจ.) ที่แต่งตั้งโดยผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อเป็นกลไกการอำนวยความสะดวกและการ

/ประสาน...

ประสานความร่วมมือในระดับจังหวัด และให้คณะกรรมการศูนย์ยุติธรรมชุมชนที่กระทรวงยุติธรรมดำเนินการอยู่แล้ว เป็นกลไกระดับตำบล โดยให้เพิ่มท้องถิ่นจังหวัด คณะบดีคณะนิติศาสตร์หรือหัวหน้าภาควิชานิติศาสตร์ที่มีการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาในจังหวัด โดยเลือกกันเองจำนวน ๑ คน เป็นกรรมการ อีกทั้งให้ฝ่ายเลขานุการปรับปรุงองค์ประกอบจัดตั้ง กพยจ. โดยให้ประสานสำนักงานศาลยุติธรรม เรื่องการแต่งตั้งผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดเป็นที่ปรึกษา

ฝ่ายเลขานุการได้มีหนังสือไปยังสำนักงานศาลยุติธรรม ขอความอนุเคราะห์นำเรื่องการแต่งตั้งผู้พิพากษาหัวหน้าศาลเป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการ กพยจ. เพื่อให้คณะกรรมการตุลาการเห็นชอบ ซึ่งสำนักงานศาลยุติธรรม ได้มีหนังสือที่ ศย ๐๐๓/๑๑๖๕๘ ลงวันที่ ๑๗ มีนาคม ๒๕๖๐ เรื่อง แจ้งมติ ก.ต. เรื่องการแต่งตั้งผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดเป็นที่ปรึกษาของ กพยจ. โดยแจ้งว่า สำนักงานศาลยุติธรรมได้นำเสนอคณะกรรมการตุลาการศาลยุติธรรม ในการประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๐ ที่ประชุมมีมติเป็นเอกฉันท์ไม่เห็นชอบให้ผู้พิพากษาหัวหน้าศาลจังหวัดเป็นที่ปรึกษา กพยจ. เนื่องจากลักษณะงานดังกล่าวอาจกระทบกระเทือนต่อการปฏิบัติหน้าที่ข้าราชการตุลาการ นอกจากนี้ ฝ่ายเลขานุการได้ประสานไปยังสำนักงานอัยการสูงสุด เพื่อขอความอนุเคราะห์อนุญาตให้แต่งตั้งอัยการจังหวัดเป็นที่ปรึกษาคณะกรรมการ กพยจ. ด้วย ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการอัยการ สำนักงานอัยการสูงสุด ได้มอบหมายให้อัยการจังหวัด (สำนักงานอัยการจังหวัดที่ตั้งอยู่ ณ ตัวจังหวัด) เป็นที่ปรึกษาให้กับ กพยจ.

ส่วนกระบวนการจัดทำคำสั่งแต่งตั้ง กพยจ. นั้น รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม และปลัดกระทรวงยุติธรรม ได้มีการหารือร่วมกันเพื่อทบทวนองค์ประกอบ กพยจ. ที่ผ่านความเห็นชอบจาก กพยช. แล้ว โดยมีข้อสังเกตว่าควรมีการปรับปรุงองค์ประกอบผู้แทนบางส่วน เนื่องจากไม่มีความจำเป็นที่จะเข้ามาเป็นกลไกใน กพยจ. แต่สามารถแต่งตั้งให้เป็นกลไกในรูปแบบของคณะทำงานเพื่อขับเคลื่อนงานภายใต้ กพยจ. ได้ นอกจากนั้น ยังมีข้อสังเกตให้ปรับอำนาจหน้าที่ของ กพยจ. ให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น ฝ่ายเลขานุการจึงได้เสนอร่างคำสั่ง กพยจ. ที่มีการปรับปรุงองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่เรียบร้อยแล้วต่อประธานกรรมการพิจารณา โดยประธานกรรมการได้มีข้อสั่งการให้นำร่างคำสั่ง กพยจ. ที่มีการปรับปรุงใหม่ดังกล่าวเสนอต่อที่ประชุม กพยช. อีกครั้ง

ฝ่ายเลขานุการได้นำเสนอร่างคำสั่ง กพยจ. ที่ขอปรับปรุงในรายละเอียดที่สำคัญ ๓ ส่วน ดังนี้

๑) การปรับบทบาทเรื้อร่นำ เนื่องจากร่างคำสั่งเดิมได้เน้นให้ กพยจ. ขับเคลื่อนการพัฒนาพฤติกรรม และสงเคราะห์ผู้พ้นโทษภายหลังกลับคืนสู่สังคม (After Care) จึงมีการปรับเพิ่มเติมในกรอบของมิติการบูรณาการในระดับพื้นที่และระดับจังหวัด เพื่อให้ครอบคลุมการอำนวยความสะดวกในระดับพื้นที่มากขึ้น

๒) การปรับองค์ประกอบ เพื่อให้การบริหารการประชุมมีประสิทธิภาพและเกิดความคล่องตัว ใน ๓ ส่วน ได้แก่

๒.๑) ตัดผู้แทนระดับจังหวัดที่ไม่เกี่ยวข้องโดยตรงออก ได้แก่ พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด แรงงานจังหวัด ศึกษาธิการจังหวัด พาณิชย์จังหวัด เกษตรจังหวัด ผู้จัดการธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรจังหวัด หรือผู้จัดการธนาคารพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแห่งประเทศไทยสาขาจังหวัดที่ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้ง และนายอำเภอ

๒.๒) เพิ่มผู้แทนอาสาสมัครในพื้นที่ที่ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้ง ไม่เกิน ๓ คน เป็น ไม่เกิน ๔ คน

๒.๓) ปรับผู้ช่วยฝ่ายเลขานุการ จากเจ้าหน้าที่สำนักงานคุมประพฤติที่ผู้อำนวยการสำนักงานคุมประพฤติจังหวัดมอบหมาย และเจ้าหน้าที่สำนักงานยุติธรรมจังหวัดที่ยุติธรรมจังหวัดมอบหมาย เป็นเจ้าหน้าที่สำนักงานยุติธรรมจังหวัดที่ยุติธรรมจังหวัดมอบหมาย จำนวน ๒ คน

๓) การปรับอำนาจหน้าที่ เพื่อให้ครอบคลุมมิติของกระบวนการยุติธรรมในพื้นที่และระดับจังหวัด ดังนี้

๓.๑) ข้อ ๖ จากเดิม “กำกับ ติดตามและรายงานผลการดำเนินการ เสนอข้อคิดเห็นเพื่อปรับปรุงมาตรการ กลไกในการดำเนินการให้คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ว่าด้วยงานคุ้มครองสิทธิและยุติธรรมชุมชน เพื่อรายงานต่อคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ทราบและพิจารณาตามลำดับ” เป็น “กำกับ ติดตามและรายงานผลการดำเนินการ เสนอข้อคิดเห็นเพื่อปรับปรุงมาตรการ กลไกในการดำเนินการให้คณะกรรมการภายใต้คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อรายงานต่อคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ทราบและพิจารณา”

๓.๒) ข้อ ๗ จากเดิม “แต่งตั้งคณะกรรมการ หรือคณะทำงานระดับอำเภอ เพื่อสนับสนุนการดำเนินการ อื่นใดเพื่อให้การดำเนินการเกิดเป็นรูปธรรมและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ” เป็น “แต่งตั้งคณะกรรมการ หรือคณะทำงาน หรือศูนย์ขับเคลื่อนการดำเนินงานคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมระดับจังหวัด เพื่อสนับสนุนการดำเนินการอื่นใดเพื่อให้การดำเนินการเกิดเป็นรูปธรรมและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ” เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการดำเนินงาน

ฝ่ายเลขานุการจึงขอให้ที่ประชุมได้โปรดพิจารณาและให้ความเห็นชอบ ดังนี้

๑. ให้มีคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมระดับจังหวัด (กพยจ.) ที่แต่งตั้งโดยผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อเป็นกลไกการอำนวยความสะดวกและการประสานความร่วมมือในระดับจังหวัด

๒. ให้นำมติที่ประชุมเสนอเป็นมติคณะรัฐมนตรี เพื่อให้กระทรวงมหาดไทย กระทรวงยุติธรรม และสำนักงบประมาณดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ประเด็นอภิปราย

ที่ประชุมฯ ได้มีประเด็นอภิปราย ดังนี้

๑. ผู้แทนกรมพระธรรมนูญ ได้สอบถามฝ่ายเลขานุการถึงความชัดเจนหรือเงื่อนไขขององค์ประกอบ กพยจ. ข้อ ๑๔) ผู้แทนอาสาสมัครในพื้นที่ที่ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้ง ไม่เกิน ๔ คน ว่าหมายถึงอาสาสมัครส่วนใด ควรเป็นผู้แทนชุมชนหรือไม่ เนื่องจากบทเกริ่นนำระบุถึงการดำเนินการแก้ไขฟื้นฟู ติดตามดูแล ช่วยเหลือและสงเคราะห์ผู้กระทำผิดในชุมชน

รองปลัดกระทรวงยุติธรรม รักษาการแทนปลัดกระทรวงยุติธรรม ได้ให้ข้อมูลในเรื่องดังกล่าวว่า เนื่องจากมติคณะรัฐมนตรีวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๕๙ ได้รองรับบทบาทอาสาสมัครที่เกี่ยวข้องในการดูแลผู้กระทำผิดในชุมชน โดยมีอาสาสมัคร ๔ ประเภท ได้แก่ ๑) อาสาสมัครคุ้มครองสิทธิ ๒) อาสาสมัครแรงงาน ๓) อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และ ๔) อาสาสมัครสาธารณสุข ซึ่งครอบคลุมองค์ประกอบ กพยจ. ข้อ ๑๔) อยู่แล้ว

๒. คณบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ได้สอบถามฝ่ายเลขานุการว่า หากจังหวัดใดไม่มีการเรียนการสอนในคณะนิติศาสตร์ ฝ่ายเลขานุการมีแนวทางอย่างไรในส่วนที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบ กพยจ. ข้อ ๑๓) คณบดีคณะนิติศาสตร์หรือหัวหน้าภาควิชานิติศาสตร์ที่มีการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาในจังหวัด โดยเลือกกันเองจำนวน ๑ คน

๓. ผู้แทนเนติบัณฑิตยสภา ได้มีข้อสอบถามในประเด็นสืบเนื่องจากคณบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ว่าในกรณีจังหวัดที่ไม่มีการเรียนการสอนคณะนิติศาสตร์เลย จะถือว่าขาดองค์ประกอบของคณะกรรมการหรือไม่

ในการนี้ ...

ในการนี้ ประธานกรรมการ แจ้งว่าคำสั่งดังกล่าวต้องนำไปปรับปรุงอีกครั้ง โดยให้อำมตคณะรัฐมนตรี และเพิ่มวงเล็บ (ถ้ามี) ทำนองประกอบข้อ ๑๓) ซึ่งฝ่ายเลขานุการได้ระบุข้อความรองรับข้อประกอบข้อดังกล่าวในกรณีที่บางจังหวัดไม่มีการเรียนการสอนคณะนิติศาสตร์ไว้แล้วว่า คณะนิติศาสตร์หรือหัวหน้าภาควิชานิติศาสตร์ ซึ่งจะเป็นการเรียนการสอนสาขาวิชานิติศาสตร์ในคณะสังคมศาสตร์ หรือคณะรัฐศาสตร์ ก็สามารถเข้าในองค์ประกอบดังกล่าวได้ อย่างไรก็ตาม หากจังหวัดนั้นไม่มีการเรียนการสอนในลักษณะดังกล่าวเลย ก็ให้ถือว่าขาดองค์ประกอบในข้อ ๑๓) ไป

๔. ศาสตราจารย์อุดม รัฐอมฤต ผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมาย ได้มีข้อสังเกตว่า ยังไม่เห็นความเชื่อมโยงระหว่าง กพยจ. และ กพยช. ซึ่งอาจทำให้อำนาจหน้าที่ไม่มีความชัดเจน ในเรื่องนี้ ฝ่ายเลขานุการได้ชี้แจงต่อที่ประชุมว่า กพยจ. ไม่ได้แต่งตั้งโดย กพยช. แต่จะเกิดจากข้อเสนอของ กพยช. ต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อให้กระทรวงมหาดไทยแต่งตั้ง กพยจ. ทุกจังหวัด ส่วนความเชื่อมโยงระหว่าง กพยจ. กับ คณะอนุกรรมการภายใต้ กพยช. จะระบุอยู่ในอำนาจหน้าที่ข้อ ๖) กำกับ ติดตามและรายงานผลการดำเนินการ เสนอข้อคิดเห็นเพื่อปรับปรุงมาตรการ กลไกในการดำเนินการให้คณะอนุกรรมการภายใต้ กพยช. หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อรายงานต่อ กพยช. ทราบและพิจารณา ซึ่งคณะอนุกรรมการแต่ละคณะที่เกี่ยวข้องกับ กพยจ. อาทิ คณะอนุกรรมการประสานและพัฒนาระบบงานยุติธรรม คณะอนุกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติว่าด้วยงานคุ้มครองสิทธิและยุติธรรมชุมชน เป็นต้น ซึ่งคณะอนุกรรมการจะรายงานผลการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องต่อ กพยช. ต่อไป ทั้งนี้ กพยจ. จะเป็นกลไกขับเคลื่อนโดยถ่ายทอดภารกิจจากส่วนกลางลงไปบูรณาการในพื้นที่ผ่านยุติธรรมจังหวัด โดยสำนักงานกิจการยุติธรรมจะเป็นผู้ส่งต่อนโยบายจาก กพยช. ไปยังคณะอนุกรรมการ เพื่อส่งไปยังพื้นที่ และรับฟังการสะท้อนปัญหาจากพื้นที่ผ่านคณะอนุกรรมการ เพื่อเสนอต่อ กพยช. ได้

มติที่ประชุม ๑. เห็นชอบให้มีคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมระดับจังหวัด (กพยจ.) ที่แต่งตั้งโดยผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อเป็นกลไกการอำนวยความสะดวกยุติธรรมและประสานความร่วมมือในระดับจังหวัด

๒. มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการปรับถ้อยคำในร่างคำสั่ง กพยจ. ใน ๒ ส่วน ดังนี้

๒.๑ บทเกริ่นนำ

๒.๒ เพิ่มคำว่า (ถ้ามี) ทำนองประกอบข้อ ๑๓ คณะนิติศาสตร์หรือหัวหน้าภาค วิชานิติศาสตร์ที่มีการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษาในจังหวัด โดยเลือกกันเอง จำนวน ๑ คน

๓. เห็นชอบให้ฝ่ายเลขานุการนำมติ กพยช. เสนอเป็นมติคณะรัฐมนตรี เพื่อให้กระทรวงมหาดไทย กระทรวงยุติธรรม และสำนักงบประมาณดำเนินการต่อไป

๔.๒ กรอบทิศทางการจัดทำแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๖๒ – ๒๕๖๕)

ฝ่ายเลขานุการได้รายงานให้ที่ประชุมทราบว่า พระราชบัญญัติพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๑๐ (๑) ได้ให้อำนาจ กพยช. มีหน้าที่ในการจัดทำแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ซึ่งแผนแม่บทฯ ฉบับที่ ๒ จะสิ้นสุดลงในปี พ.ศ.๒๕๖๑ ซึ่งกระบวนการในการจัดทำแผนแม่บทฯ ฉบับที่ ๓ นี้ อยู่ในช่วงระยะเวลาของการปฏิรูป การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความปรองดอง ตามวัตถุประสงค์ของคณะกรรมการบริหารราชการแผ่นดินตามกรอบการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติและการสร้างความสามัคคีปรองดอง (ป.ย.ป.) จึงมีแนวคิดในการจัดทำแผนแม่บทกึ่งแผนกลยุทธ์ กึ่งแผนแม่บท เพื่อให้เกิดความชัดเจน ซึ่งได้มีการบรรจุเรื่องของยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙)

/รัฐธรรมนุญ ...

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ แนวคิดของธนาคารโลกตลอด ๓ ปีที่ผ่านมา ได้แก่ การปรับเปลี่ยนทางสังคมและพฤติกรรม (Mind Society and Behavior) การเน้นระบบกระบวนการดิจิทัล (Digital Dividend) และงานด้านกฎหมายและการปกครอง (Governance and The Law) ซึ่งเป็นทิศทางที่ใช้ระบบเศรษฐกิจเป็นหลักในการขับเคลื่อน นอกจากนี้ ในส่วนของแผนแม่บทบูรณาการปฏิรูปกฎหมายและพัฒนากระบวนการยุติธรรม จะมีการบูรณาการงาน ๕ ด้าน ได้แก่ ๑) การเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ๒) การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนตามหลักสากล ๓) การส่งเสริมวัฒนธรรมของกระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง ๔) การสนับสนุนความโปร่งใสและตรวจสอบได้ของการบริหารงานยุติธรรม และ ๕) การพัฒนา ปรับปรุงและบังคับใช้กฎหมายอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม อีกทั้ง ยังมีวาระการปฏิรูปของสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศในเรื่องการปฏิรูปกิจการตำรวจ การใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัว (EM) ในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา การพัฒนาตัวชี้วัดของกระบวนการยุติธรรมทางอาญา การปฏิรูประบบทนายความอาสา การคุ้มครองผู้ได้รับผลกระทบจากการกระทำความผิดทางอาญา

สำหรับแนวคิดที่รองรับ ๖ มิติหลักข้างต้น ได้แก่ ๑) การเชื่อมโยงทางเศรษฐศาสตร์สังคม (Socio-economic) ๒) การพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ๓) หลักนิติธรรม (Rule of Law) และ ๔) Thailand ๔.๐

สำนักงานกิจการยุติธรรมได้ร่วมกับสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) ในการจัดทำร่างแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ ขึ้น ซึ่งความแตกต่างระหว่างแผนแม่บทฯ ฉบับที่ ๒ และ ๓ คือ แผนแม่บทฯ ฉบับที่ ๒ จะเป็นยุทธศาสตร์ของแผนแม่บททั่วไปที่เน้นการเพิ่มประสิทธิภาพของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมเป็นหลัก แต่แนวคิดใหม่ของแผนแม่บทฯ ฉบับที่ ๓ จะเน้นการเอาประชาชนเป็นศูนย์กลางในการลดความเหลื่อมล้ำและความไม่เท่าเทียมกันด้านกระบวนการยุติธรรม โดยเน้นการป้องกัน สร้างให้สังคมเกิดวัฒนธรรมในการเคารพกฎหมาย และสร้างระบบยุติธรรมชุมชนให้เข้มแข็งเพื่อเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนงานด้านกระบวนการยุติธรรม พร้อมทั้งตอบสนองนโยบาย Thailand ๔.๐ ด้วยการส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนากระบวนการยุติธรรมทั้งระบบด้วย อีกทั้ง เนื่องจากแนวทางการดำเนินงานเน้นในเชิงกลยุทธ์ จึงต้องมีการกำหนดผลสำเร็จระยะสั้น (quick win) ให้ชัดเจน เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปปฏิบัติ (Implement) ได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยมีการจัดลำดับความสำคัญของประเด็นการขับเคลื่อนรวมทั้งกำหนดเป้าหมายในแต่ละปี และกำหนดผู้รับผิดชอบ และตัวชี้วัดไว้อย่างชัดเจน สามารถติดตามประเมินผลความสำเร็จทั้งในเชิงผลผลิต (output) และผลลัพธ์ (outcome) ได้ทั้งแบบรายปีและภาพรวมของแผนแม่บทฯ

กรอบทิศทางการจัดทำแผนแม่บทฯ ฉบับที่ ๓ กระบวนการยุติธรรมควรดำเนินการพัฒนาในประเด็นหลักสำคัญ ๔ ด้าน โดยมีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นกลไกสนับสนุนในการดำเนินงาน ได้แก่

(๑) การป้องกันการกระทำผิดกฎหมาย (Prevention) โดยดำเนินการสร้างโอกาสและความสามารถ (Opportunity & Ability) ด้วยการศึกษา (Education) สร้างความตระหนัก ปรับทัศนคติ สร้างแรงจูงใจ เพื่อให้เกิดวัฒนธรรมเคารพกฎหมาย (Culture of Lawfulness) มีการใช้เทคโนโลยีและการสื่อสารเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเพื่อให้กฎหมายเป็นชีวิตประจำวัน

(๒) กระบวนการยุติธรรมทางเลือก (Alternative Justice) โดยสร้างความเข้มแข็งของยุติธรรมชุมชน (Community Justice) พัฒนาระบบการไกล่เกลี่ยและอนุญาโตตุลาการ สร้างความร่วมมือกับเครือข่ายและพัฒนาสู่พันธมิตรในการทำงานร่วมกัน ซึ่งนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างเครือข่าย

/ (๓) การคุ้มครอง ...

(๓) การคุ้มครองโดยบังคับตามกฎหมาย (Protection) โดยพัฒนาการช่วยเหลือทางกฎหมาย (Legal Aid) วิจัยและปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับข้อตกลง อนุสัญญาความร่วมมือระหว่างประเทศ มาตรฐานขั้นต่ำของสหประชาชาติโดยคำนึงถึงความเหมาะสมภายใต้บริบทของไทย กำหนดมาตรฐานและคู่มือในการปฏิบัติงาน พัฒนาระบบประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส ส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรให้เข้าใจกฎหมายเพื่อนำไปบังคับใช้อย่างถูกต้องและเป็นธรรม ปรับปรุงกระบวนการทำงานระหว่างหน่วยงานให้เชื่อมโยงด้วย Platform เดียวกัน (Process Redesign) โดยนำเทคโนโลยีมาสนับสนุนการทำงาน

(๔) การฟื้นฟูผู้กระทำผิด (Rehabilitative) โดยปรับปรุงระบบการลงโทษให้สอดคล้องกับมาตรฐานขั้นต่ำ สร้างการยอมรับผู้กระทำผิดเข้าสู่สังคม นำเทคโนโลยีมาสนับสนุนการทำงาน เช่น EM ฐานข้อมูลประวัติอาชญากรรม

ทุกมติดังกล่าวข้างต้นจะมุ่งเป้าหมายสุดท้ายคือ ความสงบสุขและความปลอดภัยในสังคม เกิดธรรมาภิบาลและความโปร่งใส มีความทันสมัย และกฎหมายเป็นวิถีชีวิต (Way of Life) ของประชาชนทุกคน ทั้งนี้ หากที่ประชุมมีข้อคำถามใดเพิ่มเติม ทางคณะที่ปรึกษาจาก TDRI ได้อยู่ในที่ประชุมและพร้อมที่จะตอบข้อซักถามจากกรรมการ และฝ่ายเลขานุการได้ขอให้ที่ประชุมพิจารณาให้ความเห็นในกรอบทิศทางการจัดทำแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ ตามที่ฝ่ายเลขานุการนำเสนอ เพื่อรับข้อสังเกตไปปรับปรุงในรายละเอียดก่อนจะนำแผนแม่บทฯ ฉบับดังกล่าวเข้าสู่ที่ประชุม กพยช. เพื่อพิจารณาอีกครั้ง

ประเด็นอภิปราย

ที่ประชุมฯ ได้มีประเด็นอภิปราย ดังนี้

๑. คณะบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้สอบถามฝ่ายเลขานุการว่าการกำหนดผลสำเร็จระยะสั้น (Quick win) ที่มีความชัดเจนเพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมนั้น ได้กำหนดระยะเวลาดำเนินการพร้อมกันทั้งหมดภายใน ๔ ปี หรือแยกการดำเนินการแต่ละแผนออกเป็นแผนละ ๒ ปี ซึ่งฝ่ายเลขานุการได้ชี้แจงว่า เนื่องจากการนำแผนแม่บทฯ ฉบับที่ ๒ ไปสู่การปฏิบัติ (Implement) ค่อนข้างมีอุปสรรค เนื่องจากมีข้อจำกัดและไม่มีงบประมาณบูรณาการรองรับการดำเนินการโครงการที่เกี่ยวข้อง จึงขอรับประเด็นดังกล่าวเป็นข้อสังเกตสำหรับการจัดทำแผนปฏิบัติการ (action plan) และระยะเวลาการดำเนินงาน (Phasing) ของแผนแม่บทฯ ฉบับที่ ๓ ว่าจะสามารถดำเนินการตามกรอบทั้ง ๔ ด้านคู่ขนานกันได้หรือไม่ เนื่องจากต้องพิจารณาความต่อเนื่องของตัวโครงการที่เกี่ยวข้องด้วย

๒. รองเลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้มีข้อสังเกตเกี่ยวกับกรอบระยะเวลาของแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ ว่าแผนแม่บทฯ ฉบับดังกล่าวอยู่ในห้วงเวลาที่คาบเกี่ยวกับระยะเวลาดำเนินการของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ อีกทั้งปัจจุบันอยู่ในช่วง ๕ ปีแรกของยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี จึงควรพิจารณาให้แผนแม่บทฯ มีความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกับแผนยุทธศาสตร์ชาติในระยะ ๕ ปีแรกด้วย อย่างไรก็ตามหลักการและแนวความคิดของแผนแม่บทฯ ฉบับที่ ๓ ถือเป็นหลักการที่สำคัญ ไม่ว่าจะเป็นการลดความเหลื่อมล้ำ การป้องกันอาชญากรรม และการให้ความสำคัญกับยุติธรรมชุมชน จึงควรระบุให้เป็นกรอบหลักการที่กว้างและชัดเจน เพื่อรองรับรายละเอียดในแต่ละยุทธศาสตร์ และรองรับข้อสังเกตที่จะได้รับการรับฟังความคิดเห็นประชาชนในการจัดทำแผนแม่บทฯ ฉบับนี้ นอกจากนี้ ในส่วนของการเชื่อมโยงกับหลัก SDGs การทอนเป้าหมายมาสู่แผนแม่บทฯ จะต้องมีความสอดคล้องกับแนวทางและเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติด้วย

๓. ฝ่ายเลขานุการ ได้ชี้แจงต่อที่ประชุมในประเด็นระยะเวลาของแผนแม่บทฯ ฉบับที่ ๓ ซึ่งคาบเกี่ยวกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ และกรอบของยุทธศาสตร์ชาติว่า เนื่องจากพระราชบัญญัติพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๔๙ มาตรา ๑๘ กำหนดให้แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ เป็นแผนระยะ ๔ ปี จึงทำให้ระยะเวลาอาจไม่สอดคล้องกัน อย่างไรก็ตาม หากแผนแม่บทฯ ดังกล่าวมีผลบังคับใช้และสามารถสัมฤทธิ์ผลได้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานประมาณ ก็จะสามารถดำเนินการเรื่องการจัดสรรงบประมาณให้กับโครงการที่เกี่ยวข้องและสอดคล้องกับแผนได้ชัดเจนยิ่งขึ้น นอกจากนี้ ในเรื่อง SDGs กรอบที่ ๑๖ เรื่องความสงบเรียบร้อย ความยุติธรรม และการสร้างสถาบันที่มั่นคง (Peace, Justice and Strong Institutions) ได้มีการทอนให้เป้าหมายมีความชัดเจนมากขึ้น เนื่องจากหลายหัวข้อในกระบวนการยุติธรรมจะอยู่ในกรอบเดียวกัน อีกทั้ง หากเกิดประเด็นสำคัญจากกระบวนการรับฟังความคิดเห็นในการจัดทำแผนแม่บทฯ ที่นอกเหนือจากกรอบทั้ง ๔ ด้าน ก็สามารถยกระดับเป็นด้านอื่นๆ เพิ่มเติมได้ ทั้งนี้ ฝ่ายเลขานุการจะรับข้อสังเกตของที่ประชุมไปหารือร่วมกับ TDRI ต่อไป

๔. รองปลัดกระทรวงยุติธรรม รักษาการแทนปลัดกระทรวงยุติธรรม ได้มีข้อสังเกตว่า หากสามารถปลดล็อกข้อจำกัดของระยะเวลาการจัดทำแผนฉบับต่างๆ ที่ไม่สอดคล้องกันได้ ก็จะทำให้การดำเนินงานของระบบราชการเป็นไปในทิศทางและกรอบระยะเวลาเดียวกันได้ทั้งระบบ

๕. ประธานกรรมการ ได้มีข้อสังเกตว่า เมื่อยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปีมีผลบังคับใช้แล้ว แผนแม่บทฯ ฉบับที่ ๓ รวมทั้งแผนทุกแผนในประเทศไทย จะต้องมีการปรับปรุงใหม่ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ และให้เตรียมความพร้อมสำหรับการปรับปรุงพระราชบัญญัติพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติทั้งฉบับด้วย นอกจากนี้ ประธานกรรมการได้มีข้อสอบถามว่า แผนแม่บทฯ ฉบับที่ ๒ ได้มีการประเมินผลของแผนหรือไม่ ได้ผลอย่างไร ทั้งนี้ ฝ่ายเลขานุการได้ชี้แจงต่อที่ประชุมว่า สำนักงานกิจการยุติธรรมมีการจ้างที่ปรึกษาในการประเมินผลของแผนแม่บทฯ ฉบับที่ ๒ แล้ว ซึ่งจะได้รายงานผลการประเมินแผนแม่บทฯ ฉบับดังกล่าวต่อที่ประชุมในคราวต่อไป

๖. ศาสตราจารย์อุดม รัฐอมฤต ผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมาย มีข้อสังเกตว่า แผนแม่บทฯ ฉบับที่ ๓ มีทิศทางที่ค่อนข้างไปทางการบริหารงานยุติธรรมที่ดำเนินการโดยกระทรวงยุติธรรม และยังไม่มีความเกี่ยวข้องโยงกับองค์กรที่ทำหน้าที่บังคับใช้กฎหมายและหน่วยงานมีบทบาทสำคัญในการผลักดันงานตามกรอบ ๔ ด้านของแผนให้ประสบความสำเร็จ

๗. ฝ่ายเลขานุการ ได้ชี้แจงต่อที่ประชุมว่า การยกร่างแผนแม่บทฯ ฉบับที่ ๓ ได้กล่าวในมิติการบริหารงานยุติธรรม ซึ่งไม่เน้นแค่ในระดับกระทรวงเท่านั้น เช่น การเพิ่มประสิทธิภาพของหน่วยงานต่างๆ ในกระบวนการยุติธรรม ไม่ว่าจะเป็นตำรวจ อัยการ ศาล ก็สามารถนำกรอบของการ “เพิ่มประสิทธิภาพ” ไปเชื่อมโยงให้ครอบคลุมทั้งในเชิงหน่วยงานและในระดับพื้นที่ได้ นอกจากนี้ หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมยังสามารถใช้กรอบของแผนแม่บทฯ ในการของบประมาณบูรณาการได้ด้วย ทั้งนี้ ฝ่ายเลขานุการขอรับข้อสังเกตของที่ประชุมเพื่อนำไปพัฒนาและกำหนดหน่วยงานเจ้าภาพในแต่ละกรอบให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น เพื่อให้แผนแม่บทฯ ฉบับที่ ๓ สามารถเป็นตัวกลางในการเชื่อมโยงภาพรวมระหว่างยุทธศาสตร์ชาติกับแผนของหน่วยงานต่างๆ ในกระบวนการยุติธรรมได้

มติที่ประชุม เห็นชอบกรอบทิศทางในการจัดทำแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๕) โดยแผนแม่บทดังกล่าวต้องมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปีที่จะมีการประกาศใช้ และให้ฝ่ายเลขานุการนำข้อสังเกตของที่ประชุมไปดำเนินการแล้วเสนอให้ กพยช. พิจารณาต่อไป

๔.๓ รายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการปฏิรูปกิจการตำรวจ

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้รายงานต่อที่ประชุมว่า สืบเนื่องจากข้อสั่งการของประธานกรรมการจากการประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๕๙ ได้มีมติเห็นชอบให้มีการขับเคลื่อนในด้านกฎหมาย ด้านระบบราชการ และด้านกระบวนการยุติธรรม และการขับเคลื่อนการแก้ปัญหาด้านกระบวนการยุติธรรมในระยะที่จะดำเนินการต่อไปตั้งแต่เดือนมิถุนายน พ.ศ.๒๕๕๙ – ๒๕๖๐ จะเน้นในเรื่องการปฏิรูปตำรวจ ซึ่ง กพยช. ได้มีมติเห็นชอบเมื่อวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๕๙ ให้แต่งตั้งคณะกรรมการปฏิรูปกิจการตำรวจ เพื่อดำเนินการคู่ขนานในการพัฒนาระบบการสืบสวนสอบสวนและการบริหารจัดการกิจการตำรวจให้มีมาตรฐานและเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม ซึ่งคณะกรรมการชุดดังกล่าวได้มีการประชุมรวมทั้งสิ้น ๑๐ ครั้ง โดยได้พิจารณาให้ความเห็นชอบกรอบในการดำเนินงาน ๕ กรอบหลัก ได้แก่

- กรอบที่ ๑ การพัฒนาระบบการสอบสวน
- กรอบที่ ๒ การพัฒนางานนิติวิทยาศาสตร์
- กรอบที่ ๓ การพัฒนาอำนาจหน้าที่และภารกิจของตำรวจ
- กรอบที่ ๔ การพัฒนาระบบการบริหารงานบุคคล
- กรอบที่ ๕ การพัฒนาระบบค่าตอบแทน

ฝ่ายเลขานุการได้รายงานแผนการปฏิรูปตำรวจ ๕ กรอบ โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑) การพัฒนาระบบการสอบสวน มีข้อเสนอในการปฏิรูปโดยการจัดทำกฎหมายว่าด้วยการบริหารงานสอบสวน ซึ่งประกอบด้วยรายละเอียด ๖ หมวด ได้แก่ (๑) การบริหารงานสอบสวน (๒) การประสานการปฏิบัติงานความเกี่ยวพันระหว่างพนักงานสอบสวน และพนักงานอัยการ และการสอบสวนร่วม (๓) พนักงานสอบสวน (๔) งบประมาณ การเงิน การคลัง (๕) สถาบันเพื่อการสอบสวน และ (๖) คณะกรรมการบริหารงานสอบสวน

๒) การพัฒนาระบบงานนิติวิทยาศาสตร์ ได้เสนอแนวคิดเชิงหลักการซึ่งเน้นการพัฒนา ๖ ด้าน ได้แก่ (๑) การนำงานด้านนิติวิทยาศาสตร์มาใช้ในงานสอบสวนมากขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรีและแนวคิดตามรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน (๒) พัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติงาน (๓) พัฒนากฎหมายหรือระเบียบที่จำเป็น (๔) พัฒนามาตรฐานการตรวจพิสูจน์ (๕) พัฒนากลไก เครื่องมือการปฏิบัติงาน และ (๖) พัฒนาหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในงานนิติวิทยาศาสตร์

๓) การพัฒนาอำนาจหน้าที่และภารกิจของตำรวจ ใน ๕ มิติ คือ (๑) ทบทวนกรอบภารกิจหลักของสำนักงานตำรวจแห่งชาติตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ มาตรา ๖ เป็นหลัก (๒) ส่งเสริมความร่วมมือในการปฏิบัติภารกิจร่วมกับชุมชน หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (๓) บริหารจัดการภารกิจให้มีความยืดหยุ่นโดยใช้อำนาจของคณะกรรมการนโยบายตำรวจแห่งชาติ (ก.ต.ช.) ให้สอดคล้องกับสภาพของพื้นที่ อำนาจหน้าที่ ภารกิจ และช่วงเวลา (๔) ให้สถานีตำรวจเป็นจุดศูนย์กลางในการจัดการภารกิจและการบริการประชาชน และ (๕) จัดหาเครื่องมือ อุปกรณ์และเทคโนโลยีแก่การจัดการภารกิจที่เพียงพอและเหมาะสม

๔) การพัฒนาระบบการบริหารงานบุคคล ซึ่งถือเป็นหัวใจหลัก โดยกรอบนี้จะมีความสัมพันธ์ในการจัดการภารกิจ อำนาจหน้าที่ การบริหารงานบุคคล และค่าตอบแทนที่มีความยืดหยุ่นซึ่งเน้นใน ๔ มิติ ได้แก่ (๑) การกำหนดกลุ่มสายงานและความก้าวหน้าในอาชีพ (๒) การผลิตและการพัฒนาบุคลากร (๓) การแต่งตั้งโยกย้าย และ (๔) งานวินัย

/๕) การพัฒนา ...

๕) การพัฒนาระบบค่าตอบแทน ซึ่งมีความสัมพันธ์กับภารกิจอำนาจหน้าที่และ การบริหารงานบุคคลที่ควรมีความยืดหยุ่น เพื่อยกระดับค่าตอบแทนที่เหมาะสม อีกทั้งพัฒนาความร่วมมือใน การบริหารจัดการภารกิจร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และความร่วมมือในการสนับสนุนงบประมาณ เพื่อเป็นค่าตอบแทนแก่ข้าราชการตำรวจ

จากแผนการปฏิรูปตำรวจ ๕ กรอบข้างต้น จะเห็นได้ว่ากรอบ ๓) การพัฒนาอำนาจ หน้าที่และภารกิจตำรวจ ๔) การพัฒนาระบบการบริหารงานบุคคล และ ๕) การพัฒนาระบบค่าตอบแทน จะมีความสัมพันธ์ที่เชื่อมโยงกัน คือ ภารกิจอำนาจหน้าที่ของตำรวจส่งผลต่อการได้รับเงินเดือน เงินประจำ ตำแหน่ง หรือค่าตอบแทนพิเศษ เช่น เงินเพิ่มสำหรับตำแหน่งที่มีเหตุพิเศษ จะพิจารณาจากสภาพการทำงาน ความเสี่ยงภัย ความสูญเสียขาดแคลน ประสบการณ์หรือความชำนาญ และคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง เป็นต้น

คณะกรรมการปฏิรูปกิจการตำรวจ ได้พิจารณากำหนดกรอบการปฏิรูปกิจการ ตำรวจ ๕ ด้าน โดยมุ่งไปที่การพัฒนา “สถานีตำรวจ” ซึ่งถือเป็นหัวใจของงานการรักษาความสงบเรียบร้อย และอำนวยความยุติธรรม และปรับเปลี่ยนทัศนคติของการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจจากผู้บังคับใช้ กฎหมายเป็นผู้ให้บริการประชาชน โดยมีสถานีตำรวจเป็นหน่วยบริการ เพื่อความรวดเร็ว เข้าถึงง่าย น่าเชื่อถือ และทันสมัย ซึ่งปัจจัยนี้จะนำไปสู่ความสำเร็จในการปฏิรูปกิจการตำรวจ ประกอบด้วย ๖ มิติ ดังนี้

๑) ทบทวนกรอบภารกิจหลักของสำนักงานตำรวจแห่งชาติตามพระราชบัญญัติ ตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๗ และกฎระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒) ปรับความสัมพันธ์ของการบริหารจัดการภารกิจของคณะกรรมการนโยบาย ตำรวจแห่งชาติ (ก.ต.ช.) และคณะกรรมการข้าราชการตำรวจ (ก.ตร.) ให้มีความยืดหยุ่นและเป็นหลักประกัน ในการบริหารงานบุคคลมากขึ้น

๓) เป้าหมายในการพัฒนา

๔) การกำหนดตัวชี้วัดและการประเมินประสิทธิภาพ

๕) การสนับสนุนงบประมาณที่เหมาะสม

๖) ทัศนคติของบุคลากรในองค์กรตำรวจ และภาคประชาชน

ในการนี้ ฝ่ายเลขานุการจึงขอให้ที่ประชุมได้โปรดพิจารณาให้ข้อสังเกต เพื่อฝ่าย เลขานุการจะได้ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องและนำเสนอคณะรัฐมนตรี และส่งต่อไปยังคณะกรรมการปฏิรูป ตำรวจต่อไป

ประเด็นอภิปราย

ที่ประชุมฯ ได้มีประเด็นอภิปราย ดังนี้

๑. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา มีข้อสังเกตว่า ในมิติระบบการ สอบสวน ยังไม่มีการกล่าวถึงปัญหาระบบการแสวงหาข้อเท็จจริงของพนักงานสอบสวนเพื่อพิสูจน์ความผิดหรือ ความบริสุทธิ์ของผู้ต้องหา เนื่องจากในทางปฏิบัติแล้วกระบวนการดังกล่าวจะเป็นภาระหน้าที่ของทนายความ ฝ่ายผู้ต้องหา ซึ่งส่งผลกระทบต่อการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชนหรือผู้ต้องหาที่ไม่มีทนายความ จึงควรมีการพัฒนาระบบการสอบสวนให้การพิสูจน์ความผิดหรือความบริสุทธิ์ของผู้ต้องหาเป็นอำนาจหน้าที่ ของพนักงานสอบสวนด้วย

/๒. ผู้แทนสำนักงาน ...

๒. ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มีข้อสังเกตว่า การปฏิรูปกิจการตำรวจได้มีการดำเนินการหลายช่องทางด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นสภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ สภานิติบัญญัติแห่งชาติ คณะอนุกรรมการปฏิรูปกิจการตำรวจ อีกทั้งท่านนายกรัฐมนตรีได้สั่งการโดยตรงไปยังสำนักงานตำรวจแห่งชาติให้มีคณะอนุกรรมการที่ดำเนินการเกี่ยวข้องในเรื่องดังกล่าว อย่างไรก็ตาม สภาพปัญหาและแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงงานตำรวจส่วนใหญ่จะเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ส่วนข้อเสนอทั้งหมดของสำนักงานตำรวจแห่งชาติที่ดำเนินการเสร็จสิ้นตามข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรีนั้นจะเน้นการพัฒนาและปรับปรุงขีดความสามารถของบุคลากร ระบบที่เอื้ออำนวยให้การสอบสวนคดีอาญาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ยุติธรรม โดยการนำระบบนิติวิทยาศาสตร์มาใช้ในการสอบสวนซึ่งจะสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๕๕ อีกทั้งยังมีการนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาใช้ในงานตำรวจให้กว้างขวางมากขึ้น โดยสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้มีการเริ่มนำระบบ CRIME มาทดลองใช้ ซึ่งจะมีข้อมูลและความคืบหน้าทั้งหมดที่เกี่ยวข้องตั้งแต่คดีลหุโทษไปจนถึงคดีระหว่างประเทศด้วย ซึ่งเป็นประโยชน์และสอดคล้องกับการมีระบบเชื่อมโยงข้อมูลของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมในอนาคต

นอกจากนี้ ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ชี้แจงข้อมูลในประเด็นที่ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับการรวบรวมพยานหลักฐานนั้น ในความเป็นจริงสำนักงานตำรวจแห่งชาติพยายามแสวงหาพยานหลักฐานเพื่อพิสูจน์ว่ามีการกระทำความผิดทางอาญาขึ้นหรือไม่ และใครเป็นผู้กระทำความผิด หากมีการกล่าวโทษร้องทุกข์โดยที่ไม่มีการกระทำความผิด หรือพยานหลักฐานไม่เพียงพอ ตำรวจก็จะมีความเห็นไม่สั่งฟ้องในคดีนั้นๆ ให้พนักงานอัยการ

อย่างไรก็ตาม ในส่วนของข้อเสนอคณะอนุกรรมการปฏิรูปกิจการตำรวจที่ฝ่ายเลขานุการนำเสนอ ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติมีข้อสังเกตให้ปรับข้อความในส่วนผลการวิเคราะห์สภาพปัญหาเพื่อมิให้ส่งผลกระทบต่อองค์การตำรวจในภาพรวม ๓ ส่วน ได้แก่

๑) การพัฒนาระบบงานสอบสวน ให้ปรับถ้อยคำว่า ขอบเขตงานสอบสวน และอำนาจหน้าที่ของพนักงานสอบสวนยังกำหนดไว้แบบกว้างๆ ส่งผลให้การสร้างความชำนาญและประสบการณ์ในคดีบางประเภทอาจจะยังไม่สามารถตอบสนองประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒) การพัฒนาอำนาจหน้าที่และภารกิจของตำรวจ ให้ตัดคำว่า ตำรวจปฏิบัติงานในเชิงรับออก เนื่องจากการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจส่วนใหญ่จะเป็นในลักษณะเชิงรุก

๓) การพัฒนาระบบการบริหารงานบุคคล ให้ปรับถ้อยคำว่า การแต่งตั้งโยกย้ายของข้าราชการตำรวจ ยังมีปัญหาในเรื่องธรรมาภิบาลและระบบคุณธรรมอยู่บ้าง

นอกจากการปรับถ้อยคำดังกล่าวข้างต้นแล้ว รายงานคณะอนุกรรมการปฏิรูปกิจการตำรวจที่ฝ่ายเลขานุการนำเสนอ มีความสอดคล้องกับการปฏิรูปตำรวจในภาพรวมอยู่แล้ว

๓. ศาสตราจารย์อุดม รัฐอมฤต ผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมาย ได้มีข้อสังเกตต่อที่ประชุม ๓ ประเด็น ได้แก่

๑) โครงสร้างการบริหารงานตำรวจที่เป็นแบบพีระมิด แต่ต้องรองรับการปฏิบัติการทั้งในด้านความมั่นคง และการให้บริการประชาชน ซึ่งโครงสร้างในลักษณะดังกล่าวที่เป็นการปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองผู้บังคับบัญชา อาจส่งผลให้การปฏิบัติงานเพื่อให้บริการประชาชนมีข้อจำกัด

๒) ควรมีการกำหนดกรอบและขอบเขตภารกิจของตำรวจให้ชัดเจน เพื่อกรองปัญหาหรือข้อขัดข้องต่างๆ ของประชาชนที่ไม่เกี่ยวข้องกับการกิจการตำรวจโดยตรง หรือปัญหาที่มีหน่วยงานรับผิดชอบโดยตรงอยู่แล้วออกไป เพื่อมิให้มารวมอยู่ที่เจ้าหน้าที่ตำรวจเพียงฝ่ายเดียว

๓) การให้ความสำคัญกับระบบตำรวจในพื้นที่ เนื่องจากการบริหารงานในพื้นที่จะต้องอาศัยบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะ การโยกย้ายบุคลากรโดยมิได้คำนึงถึงความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ก็อาจส่งผลต่อการบริหารงานและการให้บริการในพื้นที่ได้

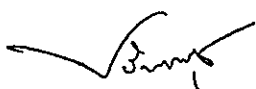
๔. นายกสภาทนายความ ได้ให้ข้อมูลต่อที่ประชุมว่า ทนายความจะไม่มีส่วนในกระบวนการสอบสวนหรือแสวงหาพยานหลักฐานในขั้นตอนของพนักงานสอบสวน แต่จะเข้าไปเกี่ยวข้องในการสืบพยานซึ่งเป็นปลายทางของกระบวนการยุติธรรม

มติที่ประชุม เห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการปฏิรูปกิจการตำรวจ โดยให้ฝ่ายเลขานุการปรับถ้อยคำตามที่กรรมการมีข้อสังเกตให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ก่อนเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบต่อไป

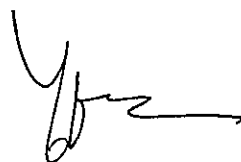
ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องอื่น ๆ

ไม่มี

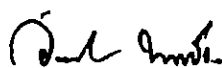
เลิกประชุมเวลา ๑๖.๐๐ น.



(นางสาวปริยานุช สันติวงษ์)
นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการ
ผู้จัดรายงานการประชุม



(นายไชยสุวัฒน์ รุ่งเงิน)
นักวิชาการยุติธรรมชำนาญการพิเศษ รักษาการแทน
ผู้อำนวยการกองงานคณะกรรมการพัฒนาการ
บริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ
ผู้จัดรายงานการประชุม



(นายวัลลภ นาคบัว)
ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม
เลขานุการคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ
ผู้ตรวจรายงานการประชุม